

RAKENTAJA

Numero **12**
Perjantai 15.12.2017

AKL Posti Oy

10 **Lapin** rakentaminen käy kuumana, mutta työturvallisuus on niin ja näin.

14 **Minna Simonen** näki Kaapo-nosturin kasvavan isoksi.

18 **Raksanuorten** toimintaa suunnitteli ennätysmäärä nuoria.

Miesten mies

Miessakit ry:n toiminnanjohtaja Tomi Timperistä tuli miesten tuki tahtomattaan.

Teksti: Johanna Hellsten

Kuva: Antti Kirves

Tomi Timperi oli vuonna 1995 perustetun Miessakit ry:n ensimmäinen työntekijä. Yhdistys perustettiin huolehtimaan miesten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista sekä kehittämään pitkäjänteisesti miesten yhteisvastuun ja keskinäisen auttamisen rakenteita Suomessa.

– Kun minulta tultiin kysymään, kiinnostaisiko minua laittaa yhdistyksen toimisto pystyyn, vastasin myöntävästi, koska raha tietysti kelpasi. Sanoin kuitenkin, että itse asian kanssa en halua olla missään tekemisissä, koska en tiedä siitä mitään, Timperi selventää alkutaivaltaan yhdistyksen vetäjänä.

Timperin mukaan tuohon aikaan ei pahemmin puhuttu miesten hyvinvoinnista ja hän itsekin mietti, miten hän kertoisi kavereilleen uu-

desta työpaikastaan. Koko aihepiiri tuntui vieraalta.

Nyt, yli 20 vuotta myöhemmin, hän on yhdistyksen toiminnanjohtaja ja yhdistyksen toiminta on kasvanut valtavasti samaan aikaan Timperin oman asiantuntemuksen kanssa.

– Olen saanut olla kaikenlaisessa mukana ja oppia asiantuntijoilta hurjasti. Tapahtui kaksi asiaa, kun 1990-luku läheni loppuaan. Ensimmäinen asia liittyy vastuunkantoon. Kun yhdistys kasvoi, jonkun oli otettava vastuu ja se rooli on tullut minulta luonnostaan. Toinen oli se, että kun puhuin miesten kanssa, aloin ymmärtää, että miehillä on omanlaisensa tapa ja kieli puhua vaikeista asioista. Halusin päästä luomaan rakenteita, jotka auttaisivat miehiä kriisitilanteissa, Timperi muistelee.

Miessakit ry:llä on nykyään toimintaa etelästä pohjoiseen. Se on siirtynyt puhtaasta vertaistuki-toiminnasta vaikuttajaksi, asiantuntijaorganisa-

tioksi ja kouluttamaan ihmisiä. Yhdistys kouluttaa esimerkiksi sosiaali- ja kasvatusalojen ihmisistä ”mieserityisiä” osaajia.

– Olemme pikkuhiljaa muuttuneet pienestä yhdistyksestä asiantuntijaorganisaatioksi. Sosiaali- ja kasvatussektorit ovat todella naisvaltaisia aloja. Siellä kaivataan tukea ja osaamista kohtamisissa miesten kanssa.

Isyys on tärkeää

Mitä Miessakit ry:n palvelua käytetään eniten?

– Erokysymykset ovat ylivoimaisesti teema, jossa miehillä ei enää ole raja-aitoja puhua ja hakea tukea. Meillä on eroryhmiä ympäri Suomen ja miehet tulevat suoraan ryhmiin. Muiden teemojen ympärillä tarvitaan usein ensin kahdenkeskisiä tapaamisia ennen kuin ryhmään uskalletaan mukaan, Timperi kertoo.

Timperin mukaan erotilanteessakin näkyy, että isyys on miehille eniten sieluun menevä asia.

”Miehet haluavat kantaa vastuuta. Se tunne menee todella syvälle.”

tunteita niin, että he pystyvät siirtymään eteenpäin.

Timperi sanoo toivovansa, että miehet pääsivät irti syyllisen etsinnästä ja peloistaan erolanteissa.

– Haluaisin heidän ymmärtävän, että heidän isyyteensä luotetaan yhteiskunnassa.

Miessakit ry:n työntekijät ovat työssään tietysti paljon tekemisissä erilaisissa elämäntilanteissa olevien miesten kanssa. Keskusteluissa syntyy uusia aihioita siitä, minkälaista apua kentällä kaivattaisiin. Viimeisin uusi hanke on isien masennukseen keskittyvä MASI.

– Myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella oli tutkittu asiaa; jos äiti sairastuu synnytyksen jälkeiseen masennukseen, ottaa isä kannattelijan roolin perheessä. Hän on supermies jonkun aikaa. Kun äiti toipuu, isä taantuu ja voi masentua. Tämä on yllättävänkin yleistä, Timperi kertoo.

Yhdistys tekee yhteistyötä Äidit irti synnytysmasennuksesta ÄIMÄ ry:n kanssa.

– Myös he huomasivat, että isillä olisi tarvetta avulle. Tässä huomioidaan koko perhe kokonaisuutena ja tarjotaan apua isälle, oli masennusta kellä tahansa perheessä. Me keskitymme aina isään ja olemme ainoa organisaatio, joka tekee niin.

Vaikutustyö ei lopu

Miessakit ry pyrkii tekemään ennen kaikkea vaikuttamistyötä.

– Vaikuttamistyössä on tärkeää tuoda näkyväksi ongelmia, jotka ovat erityisiä tietyille sukupuolille. Silloin tarvitaan erityistarkastelua. Hyvä esimerkki on Väestöliiton Nuorten auttava puhelin. Heillä oli tilanne, jossa 90 prosenttia sinne soittaneista oli tyttöjä. Sitten siellä tajuttiin mieserityisen osaamisen merkitys ja he perustivat erikseen Poikien puhelimen. Se on ollut jymymenestys koko ajan ja pojat kysyvät vaikka mitä. Toki pilapuheluitakin tulee. Se on normaalia, Timperi kertoo.

Tärkeä projekti on muun muassa Auta miestä mäessä -hanke, jolla pyritään vaikuttamaan erityisesti nuorten miesten syrjäytymiseen erilaisten mentorointiohjelmien ja muun tuen avulla.

Miessakit siis pyrkivät tuomaan esimerkkejä julkisuuteen mutta myös auttamaan esimerkiksi sen pohdinnassa, miksi juuri nuoret miehet syrjäytyvät. Mitä sellaista on esimerkiksi suomalaisessa koulussa, että pojat eivät pärjää?

– Tämä peruskouluun liittyvä ilmiö on uusi. Kyllä pojat ovat aiemmin käyneet koulua ja pärjänneet. En toki halua paluuta vanhaan ja kartta-kepin käyttöön, mutta totuus on se, että poikien pitää saada kokeilla rajoja. Mutta on tärkeää, että ne rajat asetetaan. Meidän ei pidä olla lastemme parhaita kavereita, vaan turvallinen auktoriteetti, Timperi miettii.

Timperi sanoo miettineensä vakavasti sitä, pitäisikö rakentaa poikakouluja niille, jotka tarvitsevat erityistä tukea.

– Sellaisille pojille, jotka ovat syrjäytymisvaarassa. Että voisimme paneutua heidän ongelmiinsa kunnolla. Tiedän, että tällaisilla ajatuksilla ei ole kannatusta tasa-arvokentällä.

Hämmennyksen ajasta vapautta kohti

Kun Timperiltä kysyy, miltä viime aikojen keskustelu mediassa miehistä, naisista ja seksuaalisesta häirinnästä näyttää, hän käyttää sanoja ”hämennyksen aika”.

– Ei ole selkeää kuvaa siitä, mihin kaikki kääntyy. On miesten ja naisten vastakkainasettelua, syyllisten ja syyttömien etsintää. On epävarmuutta siitä, miten kiinnostustaan vastakkaiselle sukupuolelle voi näyttää. Tämä hämmennyksen aika voi kestää pitkäänkin, Timperi miettii.

Eniten miesten välisissä keskusteluissa miehiä on kauhistanut se, että luullaanko Suomessa tosiaan, että heistä häirintä olisi ok?

– Kun eihän se näin ole. Jopa vankiloissa erilaiset seksuaalirikolliset ovat sitä alinta kastia, jota kukaan ei kunnioita.

Timperin mukaan ilmassa on merkkejä, että ihmiset haluavat selkeyttä ja silloin erilaiset ääriajatukset saavat valtaa. Rajat kiinni ja sukupuolen rajat kiinni ovat osa samaa ilmiötä.

– Hyvä esimerkki on myös keskustelu siitä, pitäisikö isänpäivä muuttaa läheisen päiväksi. Osa ihmisistä tuntui loukkaantuvan ihan vain loukkaantumisen ilosta. Ja sitten sanotaan, että ”sitten pitää poistaa äitienpäiväkin”. Halutaan tasapäästää huonot asiat sukupuolten välillä. Isänpäivä on tärkeä, enkä näe sen asemaa uhattuna.

Timperi näkee huonoista kehityssuunnista huolimatta tulevaisuudessa myös paljon hyvää.

– Me olemme Suomessa onnellisessa asemassa. Meillä on hyvä yhteiskunta, jossa suurin osa ihmisistä voi ihan hyvin. Hyvinvointi kasvaa naisissa ja miehissä. He voivat tehdä mitä haluavat, sukupuolestaan huolimatta. Erityisesti nuorempi sukupolvi näkee poteroitien yli. ■

Miessakit ry:n toimintamuodot

- **Miessakkipiisto/Miesryhmät:** Hyvää tekevää toimiminen, oppiminen ja sosiaalinen yhdistyvät Miessakkipiistossa.
- **Lyömätön Linja:** Tarjoaa apua väkivaltaa läheisiään kohtaan käyttäneille miehille.
- **Väkivaltaa Kokeneet Miehet:** Hanke tarjoaa apua henkistä tai fyysistä väkivaltaa kotona tai kadulla kokeneille miehille.
- **Isyyden Tueksi:** Hankkeen tarkoituksena on saattaa nykyaikainen isyys kuulluksi, näkyväksi ja osallistuvaksi.
- **Erosta Elossa:** Erosta Elossa tukee ja opastaa miehiä ero-ongelmien käsittelyssä ja niistä selviämisessä.
- **Vieraasta Veljeksi:** Hanke edistää maahan muuttaneiden miesten työllistymistä, työelämävalmiuksia sekä kotoutumista mentorointitoiminnan ja suomen kielisen keskusteluryhmätoiminnan avulla.
- **MASI-hanke:** MASI ylläpitää isien toimintakykyä ja edistää heidän hyvinvointia perheissä, joissa jommallakummalla vanhemmista on masennustyyppistä oireilua.
- **Miestyön Osaamiskeskus:** Miestyön Osaamiskeskus on kehittämis- ja koulutustoimintaan erikoistunut yksikkö, joka tutkii ja kehittää miesten kanssa tehtävää työtä ja vahvistaa eri toimijoiden osaamista tällä alalla.
- **Koulutustoiminta:** Hyvinvointialojen ammattilaisille, opiskelijoille sekä yksityishenkilöille kohdennettuja mieslähetoista hyvinvointiosaamista vahvistavia koulutuksia, seminaareja ja luentoja.

Lisätietoja toiminnasta: www.miessakit.fi

– Miehet haluavat kantaa vastuunsa. Se tunne menee todella syvälle.

Isyyden lisäksi rakastuminen ja parisuhde ovat tärkeitä keskustelunaiheita.

– Parisuhteen ja perheen menettämisen pelko ovat isoja asioita. Rakenteellisesti suomalainen yhteiskunta on mennyt paljon eteenpäin esimerkiksi huoltajuuskysymyksissä. Isyyden merkitys tunnustetaan sekä isän, lapsen että koko perheen hyvinvoinnin tärkeänä tekijänä.

Timperin mukaan tämä näkyy niin sovittelijoiden, lastenvalvojien kuin tuomioistuintenkin päätöksissä.

– Huoltajuusriidat ovat silti niitä hurjimpia riitoja. Silloin kun aikuiset eivät pysty enää keskustelemaan, he kaipaavat apua. Näissä tilanteissa käy herkästi niin, että miehet kokevat, ettei heitä kuunnella. Silloin he jatkavat riitelyä, vaikka kaikesta olisi jo sovittu. Asia jää kalvamaan sielua. Me yritämme auttaa miehiä käsittelemään näitä

Takaperoista työttömyysturvaa

SOSIAALI- ja terveysministeri **Pirkko Mattila** (sat.) on viranomaislähteiden ja toimittajakollegoiden mukaan kuin savusaunan savu: yhtä vaikeasti tavoitettava niin virka-aikana kuin sen ulkopuolella. Näin kävi myös eduskunnassa 8. joulukuuta, kun kansanedustajien olisi pitänyt käsitellä Mattilan hallinnonalaan kuuluvan työttömyysturvan muutoksia. Muutosten pitäisi astua voimaan heti ensi vuoden alussa, joten uudella työttömyysturvalailla on jo melkoinen kiire. Työttömät eivät **Juha Sipilän** (kesk.) hallituksen ministereitä erityisemmin kiinnosta, sillä paikalla ei ollut yhtään valtioneuvoston jäsentä.

Työttömyysturvalain muutokset ovat tällä

kertaa tavallista ongelmallisempia, sillä hallitus haluaa rajata täyden työttömyyspäivärahan vain niille, jotka ovat olleet työttömyysaikanaan välillä töissä.

Erityisen ongelmallista valmisteilla olevassa työttömyysturvalaissa on taannehtiva, 3 kuukautta ennen vuodenvaihdetta alkanut tarkastelujakso, joka rokottaisi heti vuoden alusta työttömyysturvaa. Tämä tarkoittaisi täyttä kaaosta työttömyyskassoissa. Kassat joutuisivat tekemään uudet päätökset tämän syksyn työttömyysjaksoista. Taannehtiva lainsäädäntö on myös lainvastaista, joten luultavasti hallinto-oikeudet tukehtuvat valituksista.

Työttömyyskassojen kannalta tällainen lainsäädäntötahti tekee työnteon erittäin hankalaksi. Lähes joka vuodenvaihteessa työttömyysturvaa huononnetaan ja muutokset on vietävä kassojen tietojärjestelmiin 2. tammikuuta mennessä ilman kunnollista testausaikaa. Kassan työntekijöiden pitää myös opetella uudet säädökset.

Muistaako kukaan hallituksen normitalkoita? Ne on unohdettu niin tarkkaan, että niitä käsittelevä nettisivukin on poistettu. Tilalle on tullut hallituksen Sujuvoitetaan säädöksiä -kärkihanke, joka koskee vain valtiovarainministeriötä ja etupäässä yrityksiä koskevaa lainsäädäntöä. ■

Bakvänt arbetslöshetskydd

SOCIAL- och hälsovårdsminister **Pirkko Mattila** (i det blå) är enligt tjänstemannakällor och journalistkollegor som röken i en rökbastu: lika svårt att få tag i både under tjänstetid som utanför den. Så fick det också i riksdagen den 8 december, när riksdagsledamöterna borde ha behandlat ändringarna i arbetslöshetskyddet, ett ärende som hör till Mattilas förvaltning. Ändringarna borde träda i kraft genast i början av nästa år, så det brådskar rejält med nya lagen om arbetslöshetskydd. **Juha Sipiläs** (C) ministrar är inte överhövan intresserade av de arbetslösa, för inte en enda medlem i statsrådet fanns på plats.

Ändringarna av lagen om arbetslöshetskydd

är denna gång mer problematiska än vanligt, för regeringen vill begränsa den fulla arbetslöshetsdagpenningen bara till dem, som under sin arbetslöshetsperiod ibland har haft ett arbete.

Det speciellt problematiska i beredningen av lagen om arbetslöshetskydd är den retroaktiva granskningsperiod som började tre månader före årsskiftet och som, om den genomförs, minskar arbetslöshetskyddet genast från årsskiftet. Det här innebär fullt kaos i arbetslöshetskassorna. Kassorna blir tvungna att fatta nya beslut om arbetslöshetsperioderna denna höst. En retroaktiv lagstiftning är också olaglig, så förvaltningsdomstolarna torde storkna av besvär.

För arbetslöshetskassorna gör en dylik lagstiftningstakt det mycket besvärligt att arbeta. Arbetslöshetskyddet försämras så gott som varje årsskifte och ändringarna måste föras in i kassornas datasystem senast den 2 januari utan en ordentlig testperiod. Kassapersonalen måste också lära sig de nya bestämmelserna.

Är det någon som minns regeringens normtalko? Det har glömts så ordentligt, att webbsidan om det har tagits bort. I stället finns regeringens spetsprojekt Smidigare författningar, som bara gäller finansministeriet och främst den lagstiftning som gäller företag. ■

Kannen kuva: Johanna Hellsten

Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Sanelua

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK muutti sääntöjään ja poisti itseltään mahdollisuuden tehdä tulopoliittisia kokonaisratkaisuja. Ei tässä mitään. Tupot olivatkin viimeisinä aikoina taktisia rintamanoikaisuja, joihin työnantajat ostettiin mukaan. Kauppahintana oli muun muassa varallisuusverosta luopuminen. Tällaista esitystä ei ole tohtinut tehdä edes Yhdysvaltain presidentti **Donald Trump** rikkaita suosivalla verouudistuksellaan.

EK luopui sopimisesta. Se ryhtyi sanelemaan ja katsoo oikeudekseen yksipuolisesti määrätä, mitä työmarkkinoilla saa tehdä. EK on asettanut ylärajan palkankorotuksille. Tämä on johtanut ensimmäisiin työtaisteluihin ja ne tuskin jäävät viimeisiksi. Poliittinen myötätuuli on voimaannuttanut työnantajien uskoa itseensä, ehkä jopa liikaakin.

Ammattiyhdistysliikettä puolestaan piestään kuin vierasta sikaa. Rahamiesten omistamat lehdet ja televisiokanavat kannattelevat ykkösjulkiksenaan kansanedustaja **Harry Harkimoa** (kok.). Miehen toistuvat hyökkäykset ay-liikettä kohtaan lähentelevät jo vihapuhetta. Suomea sitovat kansainväliset sopimukset takaavat työntekijöille oikeuden perustaa ammattiyhdistyksiä. Tämä toiminta estetään vain diktatureissa.

Ammattiliitot ovat toki jarru monille uudistuksille. Satavuotiaalle Suomelle omistetussa blogissa Har-

kimo esittää minimipalkkojen poistamista. Johtaisiko tämä Kokoomuksen puoluekokoustavoite parempaan Suomeen?

Minimipalkkojen poistaminen on kovan takana. Palkkojen näivettäminen sen sijaan näyttää onnistuvan ilman vaikeuksia. Matala yleiskorotus ja palkkaliikummat hydyttävä yritysکوhtainen erä tuottaa tarpeeksi monta kertaa toistettuna saman työnantajien ja poliittisen oikeiston tavoitteleman lopputuloksen.

Olin pari viikkoa sitten rakennus- ja puuliittojen maailmanjärjestön BWI:n kongressissa Etelä-Afrikassa Durbanissa. Kaunis maa, hyvä ilmasto, hyvää ruokaa, ystävällisiä ihmisiä. Kadulla ei voi vain kulkea. Lukuisat kokousedustajat ryöstettiin muutaman kongressipäivän aikana. Maassa on liian epätasainen tulonjako, köyhät ovat liian köyhiä. Ei kai tällainen yhteiskunta ole tavoittelemisen arvoinen.

Suomen tuhansia heikko-osaisia nöyryytetään jo nyt leipäjonoissa. Vielä omillaan toimeen tulevilta ei pidä poistaa kaikkia pelimerkkejä. Miljonääreiltä ja miljardööreiltä voi ehkä jäädä jokunen lantti saamatta. Ihminen ei kuitenkaan määräänsä enempää rahaa tarvitse. Kenenkään käärinliinassa ei ole taskuja.

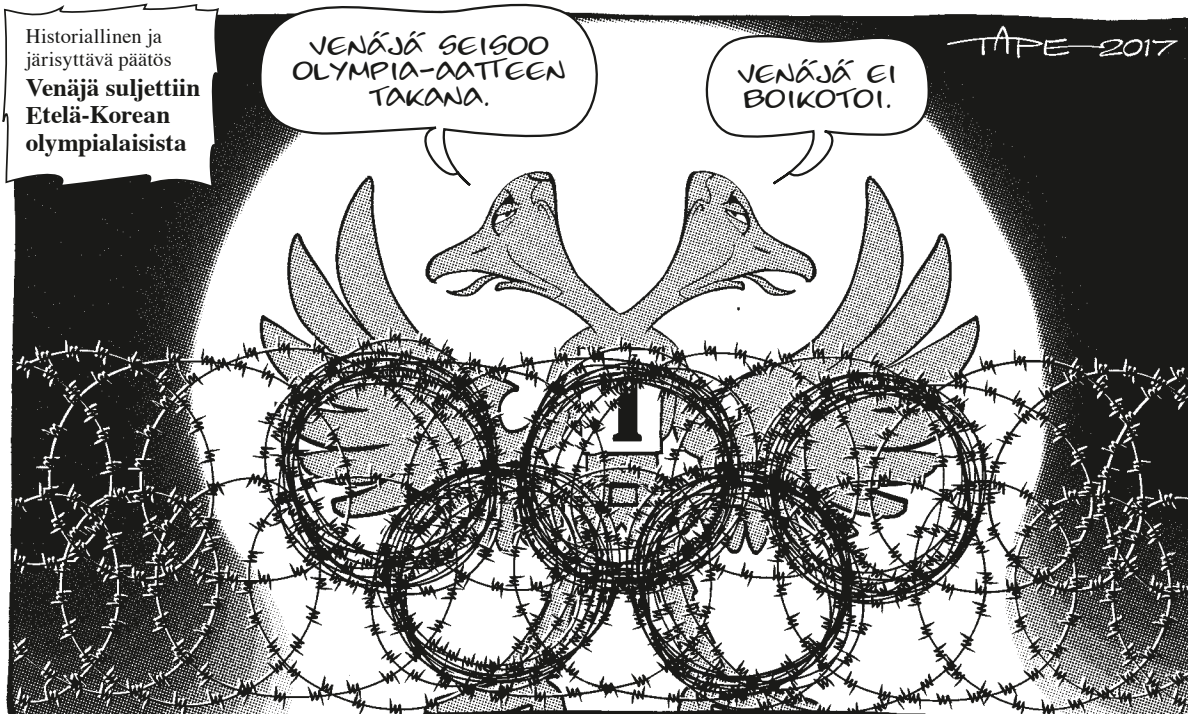
Hyvää joulua kaikille, myös kanssani eri mieltä oleville. ■

Kuukauden kuva

Kuvaaja: Johanna Hellsten
Paikka: Matinkylä, Espoo
Aika: Joulukuu 2017

Mitä? Niin se ihme lopulta tapahtui ja metro alkoi kulkea Espooseenkin. Kovin harva siihen näytti arkipäivänä hyppäävän Matinkylän asemalta.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
 Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
 Johanna Hellsten
 Heikki Korhonen

Taitto
 Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2016

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 12.1.2018

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 29.12.2017**.

2018		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
1	29.12.2017	12.1.
2	26.1.	9.2.
3	2.3.	16.3.
4	to 29.3.	13.4.
5	27.4.	11.5.
6	1.6.	15.6.
7	29.6.	13.7.
8	3.8.	17.8.
9	31.8.	14.9.
10	28.9.	12.10.
11	2.11.	16.11.
12	30.11.	14.12.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai**.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä (paitsi nro 4:n osalta se on to 29.3.).

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Työttömyyskassalle uusi palvelupäällikkö

Voiko täydellisestä työpaikasta siirtyä vielä parempaan?

Jukka Nissinen

Lähes neljännesvuosisadan Ifillä töissä ollut palvelupäällikkö **Outi Keso** haeskeli puolitusissaan vielä uudenlaisia töitä. Oma työpaikka vakuutusyhtiössä oli täydellinen, mutta Keso halusi vielä kokeilla jotain muuta. Sitten eteen tupsahti Rakennusliiton työttömyyskassan työpaikkailmoitus

– Katsoin ilmoitusta ja huomasin, että tässähän haetaan minua. Siitä se lähti ja tässä nyt ollaan.

Vaikka Kesolla on hyvä ammatillinen ja koulutuksellinen pohja työttömyysturvan haltuunottoon, riittää siitä huolimatta opeteltavaa.

– Työttömyysturvasäädösten monimutkaisuus tuli yllätyksenä. Vaikka olen nuoruudessani muutama kuukauden tehnyt työttömyysturvapäätöksiä, ne ovat menneet monimutkaisemmiksi vuosien varrella.

Toinen yllätys oli rakennusalan työttömyyden vahva kausivaihtelu. Se hankaloittaa myös pätevien etuuskäsittelijöiden löytämistä. Ruuhka- huippuihin ei niin vain kouluteta etuuskäsittelijöitä. Monimutkaisen työn oppimiseen menee vähintään vuosi.

– Vuodenvaihteessa keskitymme aivan perusasioiden tekemiseen, jotta saamme etuudet maksuun. Siitä riippuu jäsenten elanto.

Juha Sipilän (kesk.) hallitus on parhaillaan luomassa lisätoita työttömyyskassoille, mikäli uusi työttömyysturvan aktiivimalli otetaan käyttöön vuodenvaihteessa. Tämä on tyypillistä työttömyysturvan uudistusten kanssa. Eduskunta nuijii ne valmiiksi vasta aivan viime hetkillä ennen täytäntöönpanoa. Pahimmassa tapauksessa viikkoa ennen uuden lain voimaantumista.

– Laki muuttuu vuodenvaihteessa. Me ja liiton jäsenet tarvitsimme

aikaa selvittää, mitä muutos merkitsee.

Jäsenille olisi hyvä tietää, miten muutokset vaikuttavat tulotasoon ja mitä uusia dokumentteja on taas hommattava. Työttömyyskassassa pitäisi selvittää, miten uudistus vaikuttaa tietojärjestelmään ja ehtiä kouluttaa henkilökunta uusien komervenkkiin mukaisesti.

Pahimmassa tapauksessa aktiivintimalli tuo työttömyyskassoille uuden ruuhkahuipun 3 kuukauden välein, mikäli työttömyysturvasta on tehtävä uusi päätös.

Palvelussa pelaavat samat lainalaisuudet

Tärkein tavoite Kesolle on tehdä työttömyyskassan palvelusta mahdollisimman tasalaatuista. Tähän pääsemiseksi työttömyyskassan työprosesseja on mallinnettu ja testattu niiden toimivuutta.

– Olemme laajentaneet työntekijöiden osaamista, mikä lisää asiakas- ja puhelinpalvelun laatua.

Keso uskoo, että toisenlaisesta työympäristöstä työttömyyskassaan siirtyminen helpottaa uudistusten läpiviennissä. Toisaalta samat säännöt pyörittävät maailmaa jokaisessa työpaikassa.

– On sama, soitatko puhelinpalveluun lakisäätöisestä autovakuutuksesta vai työttömyysturvasta. Silloin toimitaan asiakas- tai jäsenlähteisesti ja onnistumisessa ovat samat lainalaisuudet.

Työttömyyskassan eAsiointi on pienoinen murheenkryyni, joka kuormittaa myös puhelinpalvelua. Keso lupaa, että tulevaisuudessa eAsiointin käyttöliittymää hiotaan toimivammaksi. Tällä hetkellä eAsiointin kautta hoituu jo 60 prosenttia hakemuksista.

– eAsiointin sisäänkirjautumiseen liittyvät ongelmat ovat kuormittaneet puhelinpalveluamme. Tällä

Palvelupäällikkö Outi Keso löysi itselleen täydellisesti sopivan työpaikan Rakennusalan työttömyyskassasta.

hetkellä eAsiointin kautta hoituu jo 60 prosenttia hakemuksista. Teemme jatkuvasti töitä saadaksemme eAsiointin monipuolisemman palvelukanavan. Sitä kannattaa käyttää, koska se opastaa käyttäjänsä ja kertoo, mitä liitteitä tarvitaan.

Joka toisesta hakemuksesta puuttuvat asianmukaiset liitteet.

– Se hidastaa käsittelyämme merkittävästi. eAsiointi nopeuttaa myös hakemusten käsittelyä, koska postin nopeaan kulkuun ei voi enää luottaa. Nykyään ei voi olla varma siitä, että kirje tulee perille parin päivän päästä lähettämisestä, vaan siihen voi mennä jopa viikko. ■

Lehdestä reväistystä

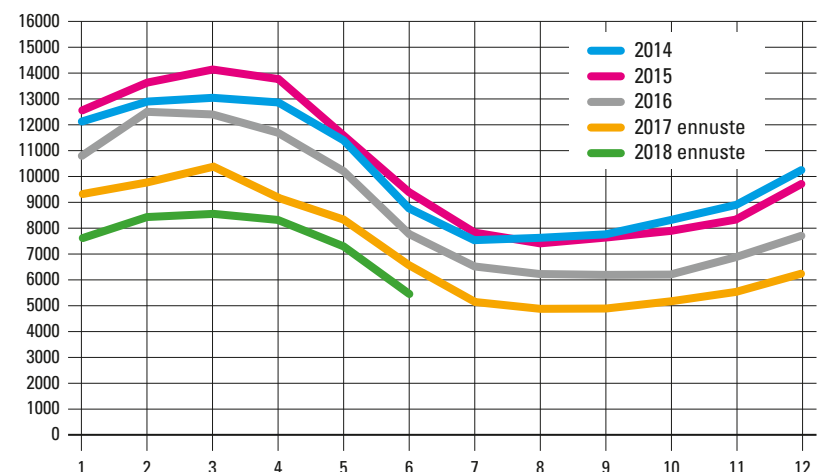
Britanniassa matalat palkat hidastavat talouden uudistumista. Samat lainalaisuudet pelaavat myös Suomen kansantaloudessa.

Kauppalehti
13. marraskuuta

Työttömyyspäivärahaa saaneet jäsenet

2014 – marraskuu 2017 & ennuste 12/2017 – 6/2018

Tampereen toimistolle isommat tilat

Tamperelaiset ovat vähän aikaan harjoitelleet liiton uuden aluetoimiston löytämistä.

Jukka Nissinen

Rakennusliiton Tampereen toimisto on ehtinyt olla uudessa osoitteessa Kihlmaninraitti 1 D reilun kuukauden ajan.

– Ensimmäistä kertaa täällä käynyt jäsen kehaisi, että ihan kuin olisi tullut studioon, jäsenpalvelupäällikkö **Tuula Hyötynen** kertoo ensivaikutelmista.

Vanhassa tykkitehtaassa huonekorkeus ei lopu kesken palveluaulassa. Pintaan jätetyt ilmastointiputket korostavat erittäin modernia meininkiä.

– Entisessä paikassa loppui tila kesken, täällä on neliöitä ja kuutiota riittävästi, aluepäällikkö **Jukka Lindgren** toteaa.

Tärkein syy tilan loppumiseen Sorinkadulla oli se, että Tampereen toimistoon tulee lisää työntekijöitä.

– Jäsenrekisteriin rekrytoidaan 2 ihmistä töihin heti vuodenvaihteen jälkeen, jäsenpalvelupäällikkö Tuula Hyötynen kertoo.

Toinen syy uusiin vuokratiloihin oli remonttievakko. Vanhaan taloon olisi ensin pitänyt tehdä ilmastointiremontti ja sitten remonttitarve alkoikin paisua vielä isommaksi kokonaisuudeksi.

Toimitsijat eturivissä

Vaikka yleisötilat ovat jo käytössä, vanhan tykkitehtaan tiloihin rakennetun toimiston takahuoneet ovat vielä sisustusta vaille valmiita. Hyötynen mukaan kiireettömämpää laitelua tehdään sitä mukaa kuin varsinaiset työt antavat myöten.

Sorinkadullakin on vielä 3 varastoa tyhjentämättä. Tavaraa on ehtinyt kertyä kolmessa vuosikymmenessä, mutta onneksi Kansan Arkiston väki kävi arvioimassa, mikä on historiallisesti merkittävää ja museoitavaa materiaalia. Sorinkadun varastoista löytyy jopa aikaisemman Näsilinnankadun toimistosta arkistoitua rompetta.

Kihlmaninraitilla toimitsijat on tuotu palveluaulaan avokonttoriin.

– Kun näin ensimmäiset pohjapiirustukset, ajattelin ettei tule toimimaan. Miten avotilassa pystyisi puhumaan puhelimesta tai kirjoittamaan sähköposteja? Homma toimii kuitenkin hyvin, ei vaikuta mitenkään työntekoon, toimitsija **Jani Kiansten** kiittää muuttuneet tilaratkaisut.

Kihlmanninraitin tiloista löytyy helposti neuvottelutilaa ja hiljaisempaa työskentelytilaa toimitsijoiden tarpeisiin.

Aluetoimisto ehti olla Sorinkadun osoitteessa niin pitkän tovin, että nyt uutta toimistoa vähän vielä haeskellaan. Uuden toimiston läheltä löytää parkkipaikan aikaisempaa helpommin, sillä lähimmästä

Tampereella toimitsijoiden työpisteet ovat palveluaulassa. Jani Kiansten on tyytyväinen uuteen konttoriin.

Takahuoneita laitetaan kuntoon, jalka muilta töiltä ehditään, Jukka Lindgren ja Tuula Hyötynen kertovat.

parkkihallista pääsee hissillä suoraan aluetoimiston eteen. Vuosi siten valmistuneiden ohitustunneleiden ansiosta Kihlmaninraitti on keskustan liikenteestä syrjässä.

– Meidän toimistolla on hyvä maamerkki, Tampellan korkea sa-

vupiippu, Hyötynen muistuttaa tykkitehtaan näkyvyydestä.

Tampereen toimisto on varsinaisesti auki maanantaina kello 8.30–12 ja 13–16.30. Muinakin päivinä pääsee hoitamaan asioitaan. Sisään pääsee silloin summeria soittamalla.

– Joulukahvit ja glögitarjoilu on 18. joulukuuta. Silloin on mahdollista tutustua uuteen aluetoimistoon, Hyötynen toivottaa jäsenet tervetulleiksi. ■

Toivotamme jäsenille ja yhteistyökumppaneille
Rauhaisaa Joulua ja Onnellista vuotta 2018!

 Rakennusliitto

Kotimaisten ja ulkomaisten joulutervehdysten sijaan Rakennusliitto auttaa tänä vuonna kotimaan lapsiperheitä osallistamalla Hyvä Joulumieli -keräykseen. Keräyksen järjestävät Suomen Punainen Risti ja Mannerheimin Lasten-suojeluliitto (MLL).

HYVÄ
JOULUMIELI
KERÄYKSESSÄ MUKANA
2017

VI STÖDER
JUL I SINNET
INSAMLINGEN
2017

Ammattiryhmätapaaminen mittamiehille, mittakirvesmiehille ja ao. tehtäviin kouluttautuville Rakennusliiton jäsenille

Paikka: Rakennusliiton Tampereen os. 10 ry:n toimitilat osoitteessa Sorinkatu 4 Tampere.
Aika: 10. – 11.2.2018 alkaen lauantaina 10.2. klo 11.00.

Majoitus 2 hengen huoneessa Sokos Hotelli Ilveksessä. Tilaisuus on osallistujille maksuton.
Mahdollisesti mukaan tulevan puolison/seuralaisen majoitus 60 euroa/vrk 2 hengen huoneessa.

Aikataulu

Lauantai 10.2.

klo 10.00 Sämpyläkahvia tarjolla
klo 11.00 Tilaisuuden avaus, Marko "Uku" Metsäpelto
klo 11.15 YKV-hankkeen esittely + muuta ajankohtaista, Jukka Asikainen
klo 12.00 Eläke- ja muuhun sosiaaliturvaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä, Tiina Nurmi-Kokko
klo 13.00 Palkkakehityksestä ja muuta TES-asiaa ammattiryhmän näkökulmasta, Jari "Linkku" Lindqvist
klo 14.00 Lounastauko ja majoittuminen
klo 16.00 Mittalaitte- ja ohjelmistoesittelyt
* yhteistyökumppanit
klo 17.30 Vapaata yhdessä oloa osaston toimitiloissa

Sunnuntai 11.2.

klo 7.30 – 10.30 Aamiaista tarjolla hotellissa majoittuneille
klo 12.00 Huoneiden luovutus ja kotimatalle

Paikkoja rajoitetusti.

Ilmoittautumiset: maarit.kortelampi@rakennusliitto.fi tai puhelimitse 020 7743074

 Rakennusliitto

Kevään kurssit

Luottamushenkilöiden peruskoulutus

Ajankohdat ja paikat

15.–17.1. Helsinki, osa 1
5.–6.2. Helsinki, osa 2

Hakemukset viimeistään

22.12.2017

12.–14.2. Tampere, osa 1
5.–6.3. Tampere, osa 2

19.1.

12.–14.3. Oulu, osa 1
5.–6.4. Oulu, osa 2

16.2.

Luottamushenkilöiden jatkokoulutus

Ajankohdat ja paikat

23.–25.4. Kuopio, osa 1
14.–16.5. Kuopio, osa 2

Hakemukset viimeistään

30.3.

Luottamushenkilöiden täydennyskoulutus

Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen täydennyskurssi

7.–9.2. Tampere

Hakemukset viimeistään 16.1.

Vaikuttaja 2018 -koulutus

7.–8.4. lähijakso 1, Helsinki

Hakemukset viimeistään 16.3.

Järjestökoulutus

Toimiva ammattiosasto

10.–11.2. Turku

Hakemukset viimeistään 19.1.

Toimiva ammattiosasto 2

17.–18.3. Kuopio

Hakemukset viimeistään 23.2.

Sosiaalinen media järjestötoiminnassa

5.–6.5. Helsinki

Hakemukset viimeistään 13.4.

Hae kurssille

rakennusliitto.fi/koulutus

koulutus@rakennusliitto.fi

Rakennusliitto, koulutus, PL 307, 00531 Helsinki

Lisätietoja

rakennusliitto.fi/koulutus

koulutus@rakennusliitto.fi

Juhani Lohikoski, puh. 050 366 1171

Sara Putaansuu, puh. 020 774 3076

Lappi kuumenee

Lapissa on huutava pula rakentaja-ammattilaisista. Matkailu- ja asuntorakentaminen vetää edelleen kovaa.

Johanna Hellsten

Inarin alueella rakennetaan neljää uutta hotellia ja kahta hotellia laajennetaan. Näiden lisäksi alueella on muuta matkailurakentamista, asuinrakentamista ja muun muassa rengastestiradan laajennus. Lapin aluetoimitsija **Jarmo Alatarvaan** mukaan osaavista rakentajista alkaa olla sen verran kova pula, että palkkaliukumien ansiosta palkat ovat nousseet.

– Alueella oli viime kesänä noin 300 Rakennusliiton jäsentä ja tarveta paikallisen TE-keskuksen mukaan olisi 350 rakentajalle, Alatarvas kertoo.

Lapissa työmaat toimivat hiukan omalla periaatteellaan. Hotellien ja muiden kohteiden omistajat toimivat päätoteuttajina ja monella on rakentajia suoraan omilla palkkalistoillaan. Pääurakoitsijaa ei varsinaisesti ole.

Kakslauttanen laajenee

Kakslauttasessa on meneillään useampikin iso työmaa. On juuri valmistunut torniravintola ja taidemuseo, valtava planetaario ja lisää asuntoja lomakeskuksen henkilökunnan tarpeisiin. Torniravintolassa tehdään viimeisiä viimeistelyjä sisätiloissa, sillä kaikki oli saatava valmiiksi joulukuun alkuun ja sesonkiin.

– Tällä työmaalla oli 30 miestä töissä. Jatkuvasti on pulaa osaavista rakentajista, yrityksen työsuojeluvaltuutettu **Sakari Sillanpää** kertoo.

Mies käy itse töissä Sodankylässä asti. Ihan joka päivä ei kuitenkaan tarvitse ajaa edestakaisin.

– Olen ollut työsuojeluvaltuutettuna Kakslauttasessa nyt 7 vuotta. Jonkun verran joutuu vieläkin sanomaan kypärien ja muiden suojava-rusteiden käytöstä. Mitään isompia tapaturmia täällä ei ole ainakaan minun aikani kukaan sattunut. Tällä työmaalla yksi työntekijä loukkaantui lievästi sirkkeliä käyttäessään, Sillanpää toteaa.

Koska ravintola on melkein valmis ja melkoinen maamerkki, tunkevat turistit ihmettelemään keskelle työmaata.

– Varsinkin tornissa on ollut paljon kävijöitä, Sillanpää sanoo.

Kakslauttasen alueelle on nyt rakennettu jo 5 vuoden ajan.

– Täällä on riittänyt koko ajan töitä. Alueelle on rakennettu 50 lasi-iglua ja 100 honkamökkiä, joissa on lasikatto. Vuodepaikkoja on jo 550.

Kekkosen maja kaunistuu

Saariselän keskustassa laajennetaan ja remontoidaan kuuluisaa kohdetta. Kekkosen majana tunnettu vaatimaton hirsihotelli saa lisää korkeutta, leveyttä ja aivan uudet pinnat ja tekniikan. Julkisivussa kiiltää kupari. Rakennuksen lämmitysmuoto vaihtuu kaukolämmöstä maalämpöön, jota varten porattiin seitsemän kaivoa.

Tätäkin kohdetta toteutetaan siten, että rakentajat ovat suoraan hotellin omistajan palkkaamia.

– Olen ollut nyt puoli vuotta tällä työmaalla. Aiemmin teimme kattohommia ja nyt sisätöitä, muun muassa kattojen alaslaskuja ja sokkeleita. Tämä hotelli tehdään käy-

tännössä uusiksi, **Juhani Ikäläinen** kertoo.

Työmaa on edennyt Ikäläisen mukaan nopeasti. Aina tulee tietenkin kiire, sillä tämäkin kohde on saatava valmiiksi sesongin alkuun.

Mika Vehviläinen on muuttanut Jyväskylästä Inariin työn perässä.

– Jäin tänne, koska täällä pääsee tekemään ihan erilaisia asioita. En ole ollut tällaisilla työmailla ennen. Tein aiemmin lähinnä koulu- ja päiväkotiremontteja. Olisin muuttanut tänne Lappiin jo aikaisemmin, jos olisi ollut töitä. Lapin luonto vetää puoleensa, Vehviläinen sanoo.

Helppoa muuttaminen ei ollut, sillä Inarin seudulla on tällä hetkellä kova pula asunnoista.

– Ensimmäinen kämpppä, johon muutimme vaimon kanssa, oli sisäilmaltaan todella huono, samoin seuraavat 3 asuntoa. Nyt olemme löytäneet kunnollisen kämpän, onneksi. Kunnalla ei ollut yhtään asuntoa vapaana ja asuntojonossakin on 160 ihmistä. Nyt Ivaloon rakennetaan yhtä uutta kunnan vuokrataloa, mutta se ei riitä mihinkään.

Hotelli Kultahippuun 30 uutta huonetta

Hotelli Kultahippu Ivalon keskustassa on alun perin Suomen matkailuliiton vanha hotelli. Sitä on jo vuosien varrella paranneltu ja laajennettu, mutta uusin laajennus nostaa sen tasoa selkeästi. Kokonaan uusi majoitusrakennus lisää 30 uutta huonetta hotellin majoituskapasiteettiin. Huoneiden lisäksi rakennukseen tulee

lasikattoinen revontulihuone, jota voi käyttää oleskelu- tai kokoustilana.

Työmaan työturvallisuusvaltuutetun, **Tuomas Karhun** mukaan tällä työmaalla ja sitä rakentavassa

Kakslauttasen uusi ravintola- ja taidegalleriarakennus on lähes valmis. Tornin huipun baarista on komea 360-näkymä Lapin luontoon.

Sinisessä hetkessä erottuvat huomiovärit hyvin Kultahipun työmaalla.

yrityksessä, Rakennus-Sompiossa on erinomainen työturvallisuuskulttuuri.

– Tällä työmaalla on saatu kunniakirjojakin työturvallisuuden takista, Karhu kertoo.

Karhu tuli yritykseen töihin 11 vuotta sitten. Ensin kesäharjoittelemaan, sitten vakituisesti.

– Työmaita on ollut Sodankylässä, Ivalossa, Inarissa ja niin edelleen.

Yrityksessä on myös työterveyshuolto kohdillaan ja käytössä oma ilmoitusjärjestelmä sairaspöissaoloissa.

– Se on hyvä käytäntö. Kun lapseni on ollut sairaana, olen voinut vain soittaa mestarille. Ei ole tarvittu lääkärintodistusta. Työterveyshuoltomme on muutenkin hyvin laaja. Saamme käydä yksityisellä puolella lääkärissä, **Ari Vesanen** kertoo.

Vesasen piti tulla Tampereelta vuodeksi Lappiin töihin, mutta sille tielle jäi.

– Jäin tänne, koska täällä on hienot maisemat, hyvät hiihtoladut ja rauhallista, Vesanen hehkuttaa. ■

Hotelli Javri eli entinen Kekkonen maja saa uudet sisukset ja osin päällisetkin.

Ari Vesasen piti tulla Lappiin vuodeksi, mutta jäikin kokonaan.

Rotia pohjoiseen, Avi

KIERSIN pari päivää Inarin seudun työmaita yhdessä Rakennusliiton toimitsijan kanssa. Matkalle mahtui hyvin hoidettuja työmaita, mutta niiden lisäksi vierailin työmailla, joita jäin katsomaan suu auki; miten sellaista piittaamattomuutta työturvallisuudesta voi edes olla?

Isolla hotellin laajennustyömaalla pyöri tavarakasojen keskellä miehiä mustissa teepaidoissa ja lippalakeissa. Huomioväreistä, kypäristä tai silmäsuojaimista ei ollut tietoaakaan. Työmaa oli kaoottinen, pölyinen ja sekava.

Takahuoneesta löytyi työmaan ainoa Rakennusliiton jäsen. Hänellä oli huomiovärinen työmaa-asu, kypärä ja silmäsuojaimet. Mies kertoi, että hänelle piruillaan kypärän käytöstä, mutta tuntisi olonsa ihan alastomaksi ilman sitä. Jotain lohdullista edes.

Miten on mahdollista, että keskellä Saariselän hiihtokeskusta toimii korkean profiilin hotellityömaa, jossa asiat voivat olla näin päin helvettiä?

Yksi valitettava selitys lienee paikallisen aluehallintoviranomaisen hankaluus rekrytoida uutta työvoimaa. Alueella ei ole tämän hetkiseen rakennusbuumiin nähden lähellekään riittävän paljon työsuojelutarkastajia. Ymmärtäähän sen, että buumit kestävät minkä kestävät ja on vaikea perustella uuden viran luomista, koska se samainen virkamies pitää työllistää myös seuraavat 30 vuotta.

Odotetaan, josko tuleva valtakunnallinen työsuojelumalli toisi esimerkiksi sellaisen mahdollisuuden, että Lapin työmaille voitaisiin lähettää täältä pääkaupunkiseudulta rakennuspuolen tarkastajia tehoiskulle pohjoiseen. Voisi olla karu herätys työnantajille. ■

Johanna Hellsten

Lakinaiset vastaavat

Rakennusliiton lakinaiset pureutuvat tällä palstalla jäsentemme visaisiin kysymyksiin joka toisessa Rakentajassa. Seuraavan kerran palsta ilmestyy helmikuussa.

Olin työhaastattelussa ja minulta kysyttiin perhesuhteistani. Saako työnantaja kysyä perhesuhteista työhaastattelussa?

Työnantajalla ei ole oikeutta kysyä työhaastattelussa työnhakijalta mitä tahansa kysymyksiä. Haastateltavalta voidaan kysyä ainoastaan seikoista, jotka ovat työsuhteen kannalta tarpeellisia. Työelämän tietosuoja lain nojalla, työnantaja saa käsitellä työhönotossa vain välittömästi työntekijän työsuhteen kannalta tarpeellisia henkilötietoja.

Tarpeellisuutta arvioidaan haettavan tehtävän näkökulmasta ja näitä voivat olla hakijan pätevyyttä ja sopivuutta kyseiseen tehtävään osoittavat tiedot sekä terveydentilatiedot, joilla on välittömästi merkitystä työsuhteen hoitamisen kannalta.

Lain mukaan tarpeellisuusvaatimuksesta ei voida poiketa edes hakijan omalla suostumuksella. Kiellettyjä kysymyksiä ei saa esittää hakijalle, vaikka niihin vastaaminen olisikin vapaaehtoista.

Tasa-arvovaltuutettu on todennut lausunnossaan vanhemmuuteen tai perheenhuoltovelvollisuuteen liittyvien seikkojen, kuten esimerkiksi perhesuhteiden tai siviilisäädyn kysymisen työhönoton yhteydessä olevan tasa-arvo lain vastaista. Tasa-arvo lain vastaisina kiellettyjä kysymyksiä työhaastattelussa ovat kysymykset raskaudesta, lastenhankinnasta, lasten lukumäärästä tai lastenhoidon järjestämisestä.

Muita työhaastattelussa kiellettyjä kysymyksiä voivat olla esimerkiksi kysymykset, jotka liittyvät hakijan uskontoon, poliittiseen vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, alkoholin käyttöön, asepalveluksen suorittamiseen tai suorittamatta jättämiseen sekä yleisesti muut henkilöön liittyvät kysymykset. Hakija voi haastattelussa kerättävien tietojen tarpeellisuusvaatimuksen turvin antaa puutteellisen tai epätäydellisen vastauksen kysymykseen, joka ei liity välittömästi työsuhteeseen. Lain perusteluiden mukaan puutteellisen tai epätäydellisen vastauksen antaminen ei saa johtaa hakijan kannalta kielteisiin seuraamuksiin.

Minkälainen neuvotteluvollisuus työnantajalla on vuokratyövoiman käytöstä?

Yrityksissä, joissa on työsuhteessa säännöllisesti vähintään 20 työntekijää, on noudatettava yhteistoimintalakia. Yhteistoimintalain mukaan yhteistoimintamenettelyssä on käsiteltävä vuokratyövoiman käyttöä koskevat periaatteet, kuten missä töissä ja missä olosuhteissa vuokratyötä käytetään.

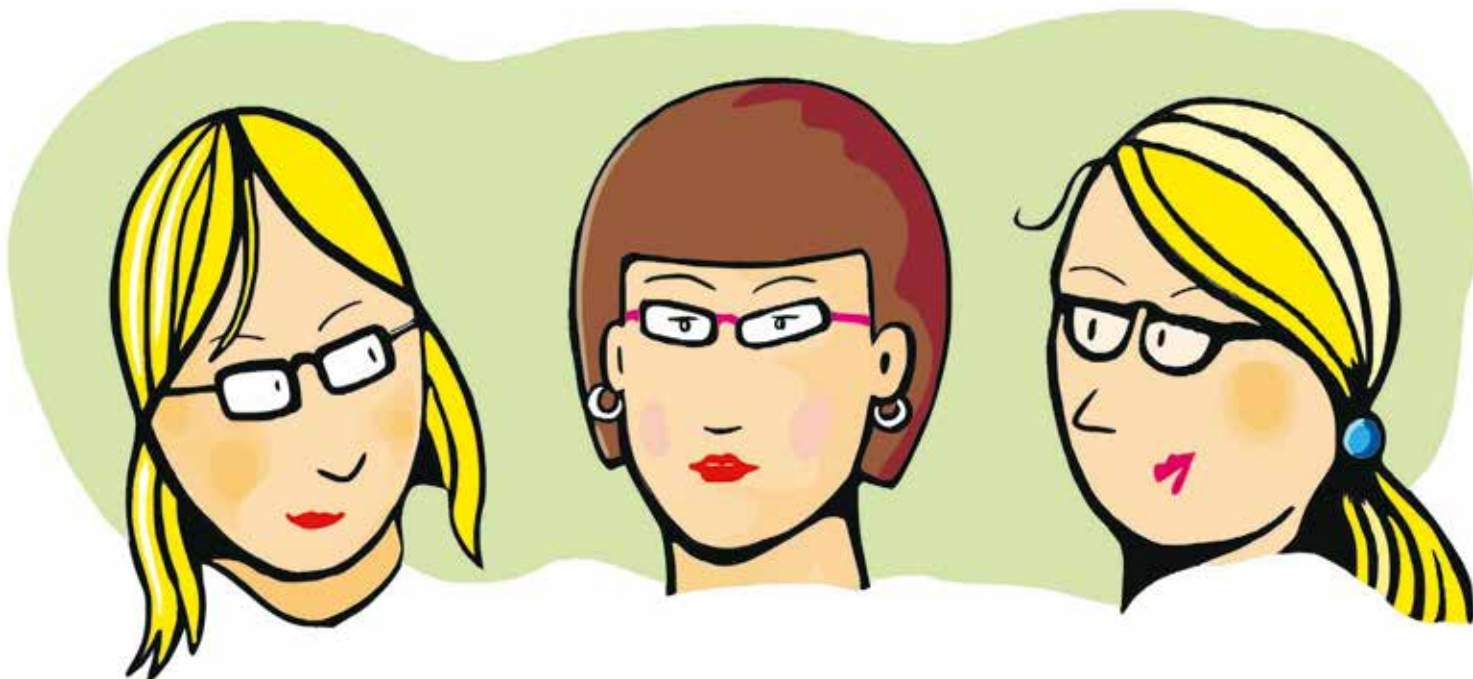
Työnantajan harkitessa vuokratyövoiman käytön aloittamista pitää sen ilmoittaa luottamusmiehelle harkitsemastaan yksittäisestä vuokratyövoiman käyttöä koskevasta sopimuksesta. Lisäksi työsuojeluvalltuutettu toimii henkilöstön edustajana aina, kun käsiteltävä asia koskee myös työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä. Työnantajan ilmoituksessa pitää olla tiedot vuokratyövoiman määrästä, heidän työtehtävänsä ja työkohteensa, sopimuksen kesto aika sekä ajankohta, jona mainittua työvoimaa käytetään. Ilmoitus on annettava sellaisella tavalla, mikä on myöhemmin todennettavissa.

Yrityksissä, joissa on yli 30 työntekijää, henkilöstön edustaja voi vaatia sopimuksen käsittelyä yhteistoimintaneuvotteluissa. Henkilöstön edustajan on esitettävä vaatimus viimeistään toisena työpäivänä ilmoituksen antopäivästä. Työnantajan on käynnistettävä viikon kuluessa vaatimuksen esittämisestä yhteistoimintaneuvottelut, jossa käsitellään työnantajan harkitseman sopimuksen perusteet, vaikutukset omiin työntekijöihin ja vaihtoehdot vuokratyövoiman käyttämiselle. Työnantaja ei saa tehdä harkitsemaansa sopimusta ennen kuin neuvottelut ovat päättyneet.

Työnantajalla ei kuitenkaan ole neuvotteluvallitetta, jos tarkoituksena on teettää työtä, jota yrityksen työntekijät eivät tee, tai jos kysymyksessä on sellainen lyhytaikainen ja kiireellinen työ taikka asennus-, korjaus- tai huoltotyö, jonka teettäminen yrityksen työntekijöillä ei ole mahdollista.

Jos vuokratyövoiman käytön periaatteita ei ole käsitelty yhteistoimintaneuvotteluissa ja työnantaja käyttää vuokratyövoimaa, työnantajan laiminlyönti on yhteistoimintavelvoitteen rikkomista. Teosta voidaan tuomita sakkoon. Vastuuseen joutuvat käytännössä työnantajan edustajat eli toimitusjohtaja ja henkilöstöasioita hoitavat henkilöt. ■

Apua, neuvoja ja lisätietoja kaikkiin kysymyksiin saa Rakennusliiton aluetoimistoista.

Jossain se raja menee

Viime aikoina olen useasti ajatellut sitä, missä se raja oikein menee: miten ja mitä työkaverille voi sanoa? Kuinka hyvin ja millaista huumoria kaverit tajuavat ja voisiko joku loukkaantua siitä, mitä sanon? Onko tavassa annettava halaus ja lämmin hymy sopiva tapa vai tuntee joku olonsa epä mukavaksi siitä, että käteni koskettavat häntä?

Olemme pohtineet näitä asioita myös luottamushenkilöiden ja työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssilla. Jokainen voi itse miettiä sitä, miten ruokatunnilla kerrotut kaksimieliset tai johonkin työkaveriin (yleensä poissaolevan) liittyvät jutut eivät välttämättä naurata kaikkia. Voimmeko me huomioida kaikki työkaverit ja vetää rajan johonkin? Jospa seuraavalla tauolla puhuisimmekin ihan muista jutuista. Vitsejä riittää kyllä ja välillä voisi vaikka kertoa siitä, kuinka on pysynyt nolaamaan itsensä aivan totaalisesti. Luulen, että niitä tarinoita riittää, ainakin minulla.

Meillä jokaisella on rajat, joita emme halua muiden ylittävän. Aikaisemmin en erikoisemmin välittänyt siitä, että minua kutsuttiin tytöksi. Nyt se tuntuukin aika kivalta, kun joku kutsuu keski-ikäistä rouvashenkilöä tytöksi kohteliaasti. Mutta en voisi kuvitella, että työttölyyn kuuluisi samalla sekä sukupuoleni että ammattitaitoni vähättelyä.

Tätä kuitenkin tapahtuu työmailla. Nuori, ammatillisen koulutuksen läpäissyt duunari voi kohdata vähättelyn ilmapiiriin työmaallaan. Katsotaan, ettei hän välttämättä ymmärrä työnteon salaisuuksia ja pikkuniksejä ja tämän takia ei pääse tekemään vaativampia hommia. Tämä on todella surullista, koska kokeneiden ammattilaisten opit ja heidän hallitsema hiljainen tieto olisi loistavaa siirtää nuorelle sukupolvelle auttamalla ja eteenpäin opastamalla.

Rakennustyömaiden sosiaalitulat ovat myös hyvä esimerkki ajattelemattomuudesta. Aika monelta työmaalta puuttuvat kokonaan naisille tarkoitetut pukukopit ja saniteetitilat. Ja tämä on myös hiljaisesti hyväksyttyä työmaiden todellisuutta.

Todetaan, että no, voihan ne vaatteet vaihtaa jossain nurkassa ja käydä vessassa silloin, kun kundit eivät ole kopissa. Todella surkea esimerkki siitä, että hyväksymisen raja on joutunut väärästä paikasta. Lainmukaisten työolosuhteiden vaatiminen ja asian esiintuominen leimaavat työntekijän epämiellyttäväksi ja vaikeaksi tapaukseksi. Eikö tätä asiaa pidetä tärkeänä työmailla?

Käännetään asia toisin päin. Otetaan liian pieni sosiaalitala, jossa pukukoppeja ei ole tarpeeksi, likainen ruokapöytä notkuu kaappien keskellä. Pöydän ympärillä istuu 10 naista ja sisään pyyhältää mies, jonka pitäisi vaihtaa märät vaatteet pois. Vessaa ei tietenkään ole, eikä juoksevaa vettä. Kymmenen silmäparia seuraa miestä hänen riisuessaan likaisia vaatteita. Ehkäpä rouvat heittävät jonkun valitun kommentin miehen selkärivoista sekä takapuolen koosta. Miltä sinusta tuntuisi?

Miten olisi, jos otettaisiin nämä ongelmat ja niistä keskusteleminen työlistalle vuodelle 2018? ■

Tiina Nurmi-Kokko
sosiaalishteeri

Kaapo-nosturi kasvoi isoksi Triplassa

Helsingin Triplan työmaalla vähintään yksi torninosturikuski päivystää vuorokauden ympäri. Tontilla on nyt 8 torninosturia.

Jukka Nissinen

Nosturinkuljettaja **Minna Simosen** perjantain iltavuoron aloittava turvavartti oli tällä kertaa venähtänyt melkein kolmevarttiseksi.

– Purimme siinä yhtä läheltä piti -tapausta, Simonen kertoo.

Simosen työmaa on tällä hetkellä Helsingissä Pasilan YIT:n Triplan työmaalla, jossa nosturinkuljettajat tekevät jatkuvaa 3-vuorotyötä, tosin yövuorossa on vain yksi kuski. Työvuoronsa aluksi Simonen kiipeää upouuteen, Kaapoksi kastamaansa Liebherriin, jonka puomi keikkuu ylimpänä Triplan yllä.

– Asentajatkin ovat oppineet tuntemaan Kaapo-nosturin nimeltä. Kaapo sai nimensä siitä, että se näytti alussa niin pieneltä muihin verrattuna.

Kaapon kasvaessa kuskin rooli muuttui. Pikku-Kaapon kanssa piti huolehtia siitä, että pysyi poissa muiden nostureiden vajereiden tieltä. Iso-Kaapo puolestaan seuraa alapuolella olevien puomien liikkeitä.

– Työmaan alkuaikoina oli jonkin verran vajerikosketuksia, mutta ne ovat vähentyneet selvästi. Käytämme nykyään turvapuhelinta ja täällä on nyt paljon vakkarikuskeja, jotka tuntevat alueet ja ulottumat.

Useamman nosturin seuraamiseen Simonen tottui hyvin nopeasti. Seuraamisen lisäksi työvaiheesta voi päätellä, minne naapuritornin puomi

kääntyy seuraavaksi. Käytössä oleva suojattu turvapuhelinkanava on pelkästään auto- ja torninosturikuskien väliseen keskusteluun. Kanavalla ilmoitetaan muun muassa toisen tontilla liikkuminen.

Kuljettajia varten on luotu myös 2 Whatsapp-ryhmää, joista toinen on virallinen tiedotuskanava ja toinen tarkoitettu muuhun tarinointiin. Aivan kaikki kuskit eivät ole niissä mukana, mutta Simosen mielestä suljetut some-ryhmät ovat hyödyllisiä apuvälineitä.

– Whatsapin kautta voidaan esimerkiksi kysellä, kuka haluaa jäädä viikonloppuna töihin.

Triplan kokoinen työmaa nosturikuskeillekin poikkeuksellisen iso. Kuskeja on kaikkiaan reilut 20, joista YIT:n omia kuljettajia on tällä hetkellä 5. Simonen on ollut 8 vuotta YIT:n palkkalistoilla.

Nykyään tuulee kovemmin

Ison työmaan ongelmia on kiire etenkin aamuvuorossa. Kielien sekamelska ei helpota tilannetta. Tavallinen kerrostalotyömaa on leppoisampi ja pienemmän työporukan oppii tuntemaan helpommin.

Hyvin harvoin, aivan työmaan alkumetreillä tai loppusilauksen aikoihin, Simonen on töissä maan pinnalla.

– Alhaalla on mielenkiintoista olla töissä. Silloin tutustuu työpo-

rukkaan paremmin. On mukava tehdä välillä fyysisempää työtä. Nosturikuskin työ on aina yksinäistä puurtamista.

Simonen on huomannut, että tuuliset päivät ovat lisääntyneet viimeisen 10 vuoden aikana. Nostoturvallisuus on aina varmistettava. Kovat ja puuskaiset tuulet panevat työmaan kiinni nosturikuskin osalta.

– Triplassa me katsomme porukalla tuulitilanteen ja teemme yhdessä päätöksen, jos tuulee liikaa. Silloin yksittäisen kuskin ei tarvitse tehdä arviota. Meillä Triplan kuskeilla on hyvä yhteishenki.

Simonen on myös nosturikuskien virallinen yhteyshenkilö työmaallaan.

– Minulle sillä, onko kuski oma vai vuokrafirmasta, ei ole merkitystä. Kaikki ovat samanarvoisia. Välillä on joutunut huutamaan pää punaisena, jos on ruvettu syyttelemään kuskia aiheetta.

Yhteyshenkilön pesti helpottaa ongelmatilanteiden selvittämistä. Parhaimmillaan Simonen pystyy vaikuttamaan tilanteeseen ennen ongelmien syntymistä, jolloin työmaa soljuu kuin itsestään eteenpäin.

– Olen tutustunut Ramirentin käyttämään alamieskoulutuksen materiaaliin ja saanut siihen mukaan nosturikuskin näkemystä.

Triplassa alamieskoulutus on hoidettu pääsääntöisesti asiallisesti. Joillakin aliorakoitsijoilla on vielä liian vähän alamiehiä. Alamieskoulutuksen käyneillä on kypärässä punainen heijastintarra. Pimeämpään aikaan käytetään ylöspäin näkyvää vilkkuvaloa kypärässä. Sillä näytetään noston paikka.

Tuore osaston puheenjohtaja

Minna Simonen valittiin tänä syksynä Uudenmaan torninosturinkuljettajien ja -asentajien osasto 006:n puheenjohtajaksi. Osaston hallituksessa Simonen on istunut jo puolenkymmentä vuotta, josta pari vuotta taloudenhoitajana.

– Osaston ja puheenjohtajan tärkein tehtävä on saada mahdollisimman moni kuski Rakennusliiton jäseneksi. Kuskit ovat pieni ja tärkeä porukka rakennusalalla.

Simonen heittää haasteen järjestäytymisasteen parantamiseksi.

– Jokainen jäsen voisi tuoda uuden jäsenen liittoon.

Simonen muistuttaa, että nosturikuskit ovat lakkotilanteessa avainasemassa. Työmaa pysähtyy aika nopeasti, mikäli kuormat eivät liiku ylätalossa.

Simosella on yksi pieni parannustoive tessin sairaan lapsen hoidon pykälään. Oikeus jäädä hoitamaan omaa lastaan pitäisi olla myös yhteishuoltajilla, ei ainoastaan lapsen kotiosoitteen mukaisella huoltajalla.

– Ja totta kai palkkaa lisää.

Torninostureiden hissit ovat ikuisuusaihe edunvalvonnassa. Simonen on optimistinen hissiongelman suhteen.

– Olen sanonut, että hissit tulevat vielä ja pääsen rollaattorilla nosturikoppiin. Kyllä ne tulevat joskus. Nyt niitä on jo esimerkiksi Ranskassa ja Ruotsissa. Näihin Liebherrin runkoihin saisi jo hissit.

Tällä hetkellä hissien tuloa Suomeen jarruttaa se, että asiasta ei ole vielä EU-direktiiviä. Hissi auttaisi kuskia liikkumaan enemmän työpäivän aikana, kun taukojen pitäminen maankamaralla olisi helpompaa. Hissi helpottaisi myös nosturiasentajien työtä.

Naisen kannattaa olla raksalla töissä

Minna Simosen tie nosturinkuljettajaksi lähti isän jalanjäljissä. Isä-Simonen kierteli ensin työmaita auto-nosturin kanssa ja reilut 10 vuotta sitten hän siirtyi torninosturi-puolelle.

– Olin huoltoasemalla töissä ja mietin ammatinvaihtoa. Miehin ala olisi parempi, silloin palkka olisi paremmin kohdillaan. Isäni puhui nosturikuskin hommista minulle pari vuotta. Sitten Flamingon työmaalla kiipesin koneeseen. Istahdin kuskin penkille ja sain kokeilla, miten nosturi liikkuu. Silloin minulle tuli sellainen tunne, että tämän haluan oppia, Simonen kertoo oikean ammatin löytymisestä.

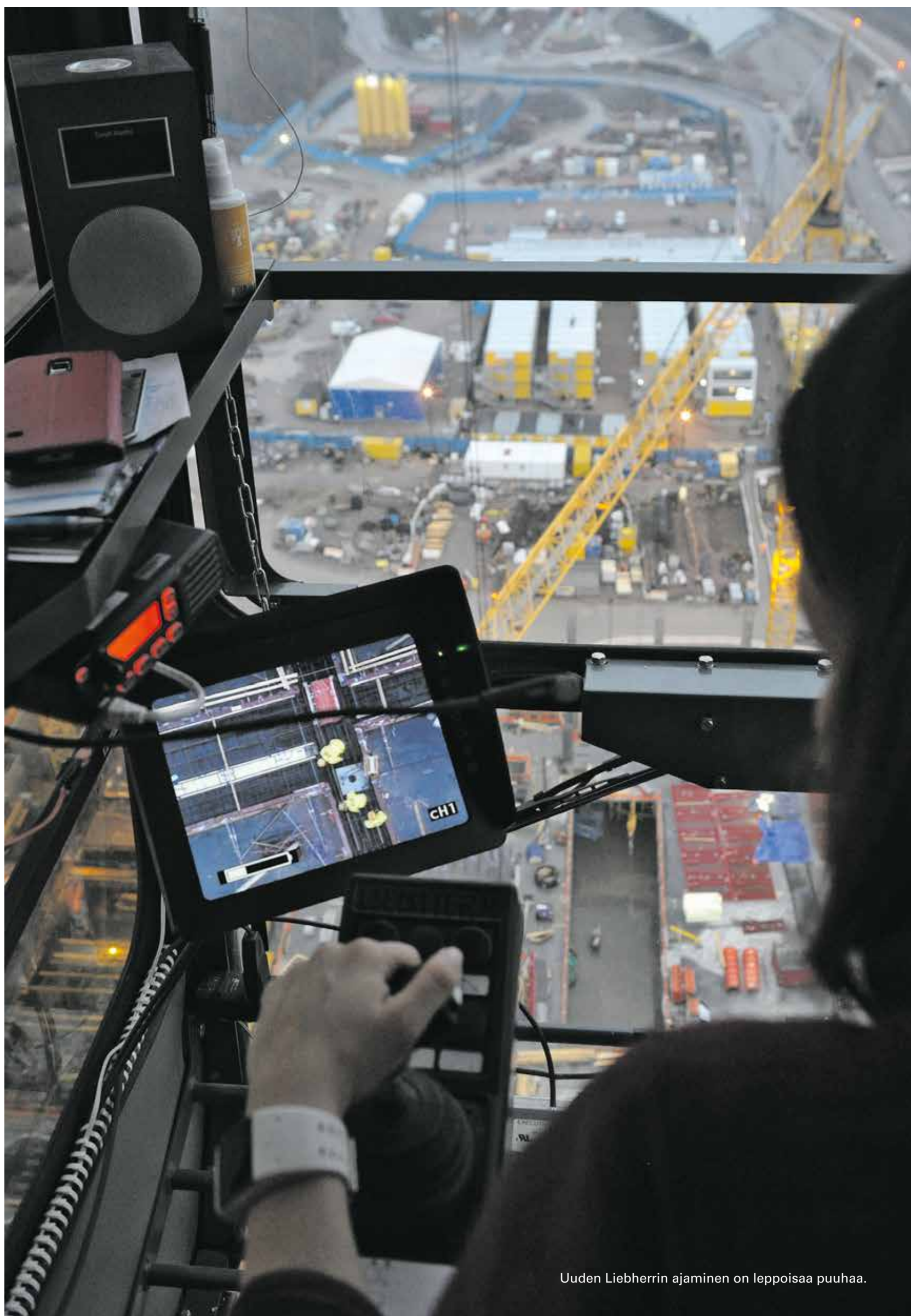
Tie ammattiin kulki Forssan ammatti-instituutin opintojen kautta. Ensimmäinen iso mesta Simoselle oli Musiikkitalon työmaa.

Triplan työmaalla on iltavuorossa välillä hiljaisiakin hetkiä. Minna Simosen loppuajat kuluvat somea seuraamalla ja Netflixiä katsomalla. Myös sukankutominen auttaa pysymään hereillä.

– Tällä työmaalla olen kutonut 4 paria villasukkia. ■

Minna Simonen ja Kaapo-nosturi, jonka kasvua Simonen on saanut seurata uudesta pikkunosturista lähtien.

Uuden Liebherrin ajaminen on leppoisaa puuhaa.

Vaikka Vanhankirkon puistossa ollaan pääkaupungin sydämessä, kännykän paikannusohjelma ei aina löydä koordinaatteja maalari Mari Uiton kokemuksen mukaan. Silloin kännykkäsovellus ei anna kirjautua ulos hotellityömaalta. Etenkin talvella, kun on lunta, tapahtuu niin.

Paikannuksen odottelu harmittaa maalareita

Työajanseurantaan tarkoitettujen kännykkäsovellusten kehittämisessä pitäisi ottaa huomioon myös työntekijöiden toiveet ja helppokäyttöisyys.

Riitta Malve

Ennen kuin sovellus antaa kirjautua ulos, kännykän pitää paikantaa työmaan portti, jonka ulkopuolella seison. Mutta monesti paikantaminen ei onnistu jostain syystä. Vaikka sitä ei tarvitsen jäädä odottamaan, kuuluu siinä omaa aikaa. Joku saattaa myöhästyä sen takia bussista ja lapsen hakeminen tarhasta viivästyä, maalari ja Maalaamo MTW Oy:n luottamushenkilö **Mari Uitto** kertoo.

MTW käyttää työajan seurantaan mobiilisovellusta, joka välittää Uiton kirjautumiset työnjohtolle, palkanmaksuun ja taloushallintoon. Maalari ilmoittaa sen avulla myös tekemänsä työtunnit ja työtehtävät.

– Jos kännykällä tulee ongelmia,

selvitän asian seuraavana päivänä toimiston kanssa.

Uitto on kuitenkin kohtuullisen tyytyväinen sovelluksen toimintaan. Mutta hän tietää, että sen käyttäminen aiheuttaa ylimääräistä stressiä vanhemmille henkilöille, joilla ei ole tietokonetaitoja.

– Toiset kokevat, että tunti-ilmoitusten kirjoittaminen kännykällä on hankalaa, koska kirjoitettavaa paljon. Näen sovelluksessa kehitettävää, siinä pitäisi ottaa huomioon myös työntekijöiden toiveet, kuten helppokäyttöisyys.

Uitosta olisi hyvä, että järjestelmä tallentaisi ilmoitukset. Silloin niitä voisi selata myöhemmin.

– Kirjoitan sen tehdyt tunnit ja työt myös itselleni vihkoon, suosittelen sitä kaikille.

Maalaamo hankki kännykkäsovelluksen, kun tilaajavastuulaki oli tiukentumassa 3 vuotta sitten. Toimitusjohtaja **Alice Sacklén** kertoo, että yrityksessä pelättiin tuntuja sanktioita, jos työaikakirjanpito ja muut työnantajan velvoitteet eivät olisi kunnossa. Sähköisen järjestelmän uskottiin auttavan siinä.

Silloin työnantaja osti kaikille maalareille kännykät ja järjesti koulutuksen sovelluksen käytöstä. Vanhimille työntekijöille oppiminen on ollut vaikeaa. Siksi nuoremmat auttavat heitä edelleen.

– On tietenkin hyvä, että työ-

mailla pystytään nyt paremmin seuraamaan työntekijää kännykän ja siten rajoittamaan harmaata työtä, Uitto sanoo.

Pystyykö työnantajan edustaja seuraamaan työntekijää kännykän ja sovelluksen avulla, mietityttää monia maalareita. Kun asiaa kysyy MTW:n mobiilisovelluksen edustajalta, hän ei pidä sitä mahdollisena. Silti muutamit työntekijät käyttävät vapaa-aikana toista kännykkää.

Asetuksissa piilee tietoturva-aukko

Moveniumin, Adminetin ja Neptonin kaltaisia rakennusyriyksille suunnattuja työnseuranta-, kulunvalvonta- ja raportointijärjestelmiä on

Ojasta huolestuttaa työntekijää paikantavien ja työaika valvovien laitteiden ja järjestelmien vyöryminen markkinoille ilman, että se herättää suurempaa kiinnostusta niiden tietoturvasuudesta ja käytöstä.

– Vaikuttaa siltä, että niitä tuodaan keskeneräisinä kupruineen asiakkaille testattaviksi, koska hionninen valmiiksi olisi liian kallista.

Vaikka digitaalisen työajanseurannan väitetään parantavan työturvallisuutta ja työn laatua, saattaa käydä toisin.

– Järjestelmiä perustellaan työturvallisuudella, mutta niiden hyöty on pieni jo verkkopaikannuksen ongelmien takia. Seuranta antaa myös valheellista turvallisuuden tunnetta. Työnjohdon rooli on puolestaan vähentynyt muun muassa sen takia, että työntekijä hoitaa itse työaikakirjanpitoa kännykällään. Se ei kuitenkaan vielä takaa hyvää työn laatua.

Kulunvalvontatietojen käyttämisen palkanmaksun perusteena on herättänyt paljon kysymyksiä. Talonrakennusalan työehtosopimuksen mukaan sitä ei voi käyttää yksinomaan perusteena. Työajan ylityksistä ja alituksesta on sovittava erikseen.

– Ei voi liioin välttyä epäilyltä, voivatko henkilökohtaiset, yksityiselämään liittyvät tiedot ja työasiat mennä sekaisin, kun työntekijän omaa henkilökohtaista kännykkää käytetään työajan seurantaan.

Adminetin näyttö on tehty selkeäksi.

Entä voiko olla varma, että työntekijästä kerätty data hävitetään kuten on sovittu?

Ojanen itse yllättyi, kun huomasi tietokoneensa kuvaohjelman järjestävän perheen valokuvat kasvopiirteiden mukaan, vaikka ei ollut antanut siihen lupaa. ■

– Väärät merkinnät työtunneista ovat iso juttu työntekijälle, koska palkka maksetaan niiden mukaan. Siksi kännykkäsovelluksen pitäisi olla helppokäyttöinen ja toimiva, maalari ja työpaikkansa Maalaamo MTW Oy:n luottamushenkilö Mari Uitto sanoo.

tällä hetkellä markkinoilla kymmenkunta. Sovellusten kehittäjät arvioivat, että niitä olisi ladattu joka kolmannen rakentajan kännykkään.

Jyväskyläläisessä rakennusliike Pekka Hämäläinen Oy:ssä on selvitetty mikä taloushallinnon kanssa toimiva työajanseurantasovellus sopii yrityksen tarpeisiin. Kysymyksen paneutunut työnjohtaja, insinööri Olli Matikainen on kiinnostunut huomiota sovellusten keskenkäisyyteen, kun ne tuodaan markkinoille. Tuotteita kuitenkin pyritään parantamaan käyttäjiltä saadun palautteen perusteella ja korjaamaan ongelmat päivityksissä.

– Rakennustyöntekijän kannalta olisi parasta, että näkyvä kännykällä olisi mahdollisimman yksinkertainen. Tietojen tulisi olla samalla sivulla, ettei tarvitse poukkoilla sivulta toiselle.

Matikainen on parannellut käytössä olevaa järjestelmää yrityksen tarpeisiin. Muun muassa hän on laatinut selvän työnimikkeiden valikon, johon työntekijä voi ruksata päivän aikana tekemänsä työn. Näin työntekijän ei tarvitse käyttää aikaa kirjoittamiseen.

Matikainen on kuullut tapauksista, joissa työntekijöillä on ollut vahingossa mahdollisuus nähdä sovel-

luksen kautta laskutustietoja ja jopa käsitellä niitä.

– Ettei tietoturvaongelmia synnyisi, yrityksen on syytä käydä huolellisesti läpi ainakin käyttöoikeuksien asetukset, kun järjestelmä otetaan käyttöön.

Tulevaisuudessa työmailla saatavaa toimia bluetooth-majakoita, jotka seuraavat työntekijöiden työvaatteisiin ja työkaluihin kiinnitettyjä siruja. Aalto-yliopiston Älykäs rakennustyömaa -hankkeessa on tarkoitus kokeilla tämän vuoden aikana muun muassa rakennustyöntekijöiden jatkuvaa seuranta uuden tekniikan avulla. Sen tavoitteena on rakentamisen tehostaminen.

Rakennusliitto hyväksyi kokeilun sillä ehdolla, että työntekijät osallistuvat siihen vapaaehtoisesti ja allekirjoittavat sopimuksen.

Seurannasta valheellinen turvallisuudentunne

– Työntekijän paikannus edellyttää asiallista ja ymmärrettävää perustetta, joka todetaan yhteistoimintamennettelyn kautta. Työnantaja ei siis saa paikantaa työntekijää jatkuvasti työpäivän aikana vain sen takia, että maksaa tälle palkkaa, Rakennusliiton päälakimies Jyrki Ojanen muistuttaa.

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1 REKISTERÖIDY ILMAISEKSI

2 LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE

3 OSAAJAPROFIILI: TYÖNANTAJAT LÖYTÄVÄT SINUT

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:

WWW.PALKKAUS.FI

Rakennusliitto palkkaus.fi

Yli 100 alle 35-vuotiasta rakentajaa Tahkon pakkasmaisemissa.

Raksanuorissa on potkua

Johanna Hellsten

Yli 100 nuorta rakentajaa valtasi Tahkovuoren joulukuun alussa. Valtakunnallinen toiminnasuunnittelu-tapahtuma keräsi paikalle ennätysmäärän Raksanuorten toiminnasta kiinnostuneita miehiä ja naisia. Uusia naamoja oli melkein puolet paikalle tulleista, mutta

myös yli viiteen aiempaan toiminnasuunnitteluun osallistuneita oli parisenkymmentä.

Nuoret saivat puskea töitä koko lauantaipäivän ja osan sunnuntaistakin, mutta illalla ravintola Kunkun yksityistilaisuudessa esiintyi Aste ja myöhemmin vielä Irina.

Toiminnasuunnittelun ideana on luoda Raksanuorille ohjelmaa tu-

levalle vuodelle. Nuoret ideoivat itse tapahtumat. Siten voidaan varmistaa, että tehdään oikeita asioita. Viikonlopun aikana tuotetuissa suunnitelmissa näkyi selvästi se, että nuoret toivovat tapahtumien olevan mieluummin viikonloppuisin kuin viikolla. Lisäksi alueelliset tapahtumat saivat hiukan enemmän ääniä kuin valtakunnalliset.

Minkälaisista tapahtumista Raksanuoret sitten ovat kiinnostuneita? Elämykselliset, liikunnalliset, ammattiin liittyvät sekä kansainväliset tapahtumat keräsivät eniten ääniä. Listalla olivat erilaiset ampumalajit, cartingit, vaellukset, kiipeily, paintball, futis ja sähly ja niin edelleen. Kaikilla suunnittelu-ryhmillä toistui kuitenkin yksi yh-

Ei pidä istua liikaa. Väkeä pitää liikuttaa, niin aivotkin toimivat paremmin.

Ison salin jälkeen porukat jaettiin pienempiin ryhmiin miettimään Raksanuorten toimintaa.

teinen asia; koulutukset. Erityisesti verotusasioista toivottiin koulutusta nuorille. Mainitsipa joku vääreleuka myös tarpeen erityisesti aggressiivisen verosuunnittelun opintoihin.

Rakennusalan hyvät ja pahat

Minkälaisia kokemuksia Raksanuorille on jo ehtinyt kertyä työmailta? Mikä on jäänyt mieleen kivana juttuna ja mikä ottaa päähän? Rakentaja kysyi ja nuoret vastasivat.

Martti, talotekniikka-ala

+ Oli sellainen hyvä putkisaneraus-työmaa, jossa oli sekä hyvät asukkaat että hyvä työporukka. Hyvillä asukkailla tarkoitan sellaisia, jotka eivät valita esimerkiksi metelistä vaan ymmärtävät meidän tekemän työtämme. Samalle työmaalle osui myös hyvä porukka; saman ikäisiä, joiden kanssa jutut menivät hyvin yhteen.

– Kun on vesisateella ulkohommissa tekemässä pohjaviemäreitä ja mestari ilmoittaa, että valupäivä on huomenna. Työaikaa on siis lähes nolla tuntia ja aikataulu on aivan älytön. Se ärsyttää, että asia vain ilmoitetaan, kun työlle pitäisi olla realistinen aikataulu. Siinä jää kyllä kahvitauteja pitämättä ja keljuuttaa.

Milja, maalausala

+ Minun mielestäni se on parasta, että tällä alalla ihmiset ovat niin saman henkisiä. Ala on todella yhteisöllinen, eikä ole vaikeaa olla yhdessä työkavereiden kanssa. Yhteishenki työmailloilla on hieno asia. Pystyy juttelemaan asiasta kuin asiasta.

– Aikataulutukset harmittavat. Tuntee siltä, että ne on laskettu väärin jo suunnittelussa. Mikä paine työntekijälle tulee, kun tietää, ettei työtä voi suorittaa siinä ajassa. Työ on kuitenkin tehtävä kunnolla, meni siinä aikaa kuinka paljon vain.

Timo, talonrakennusala

+ Hienointa on ollut, kun on sellaiset työkaverit, joiden kanssa homma toimii, eikä tule eteen ongelmia. Kun kaikki puhaltavat yhteen hiileen ja on mukavaa olla työmaalla.

– Välillä on ongelmia rakennusmestarien kanssa työturvallisuusasioissa. Olen ollut monella työmaalla työsuojaletuutettuna ja jotkin mestarit rikkovat tietoisesti työturvallisuussäännöksiä. Se ärsyttää eniten.

Salla, talonrakennusala

+ Työmailloilla otetaan aina hyvin porukkaan vastaan, vaikka olisi pieniä ennakkoluulojakin. Yhteishenki on hieno, vaikka tulisi mukaan porukkaan, joka on tehnyt pitkään yhdessä. Se on tosi tärkeää, jos asiat menevät päin helvettä. Ilman sitä yhteishenkeä ei tulisi yhtään mitään.

– Minuun suhtaudutaan edelleen varauksella. Minulta on kysytty suoraan työhaastattelussa, että pystytkö sinä pieni, hento tyttö tekemään näitä hommia. Aloin nauraa ja sanoin, että jos en pystyisi tekemään näitä hommia, olisin varmasti ajat sitten lähtenyt kävelemään alalta.

Marko, asfalttiala

+ Parasta työurallani on ollut hyvä työporukka ja yhteishenki. Olen ollut nyt 4 vuotta samassa porukassa. Yhteishenki auttaa paljon, kun tehdään todella pitkiä päiviä ja ollaan yhdessä reissun päällä. Osan kanssa nähdään vapaa-ajallakin.

– Välillä pitkät päivät ottavat päähän. Ne voivat olla 14–16-tuntisia. Siitäkin selviää juuri työporukan avulla. En lähtisi pois asfalttialalta.

Mikko, talotekniikka

+ Siinä vaiheessa, kun minä valmistuin ammattikoulusta, pääsin töihin firmaan, jossa kuljin vanhemman asentajan matkassa puoli vuotta. Hän opetti minulle kädestä pitäen kaiken. Hän jaksoi oikeasti kuunnella kaikki typerätkin kysymykset. Sama käytäntö, että pääsisi kokeen matkaan, olisi todella hyvä nykyäänkin, kun kouluissa ei ihan hirveästi opeteta.

– Ehkäpä parhaiten ovat jääneet mieleen kusettavat mestarit. Kun on urakka sovittuna ja joutuukin vään-tämään. Lipsutaan siis sovituista asioista, vaikka diili on tehty. Se korpeaa. Sellainen on toki vähenemään päin, mutta on sellaista vieläkin. ■

Vanhan loppu, uuden alku

ENSIMMÄISET Raksanuorten valtakunnalliset suunnittelupäivät olivat samalla toimitsija **Sini Partisen** viimeiset työpäivät. Partinen siirtyy nyt täysipäiväisesti opiskelemaan rakennusmestariksi. Samalla nuorisoprojektillaisten – uudelta nimeltään oppilaitostiedottajien – määrää lisättiin yhdellä. **Anniina Kangas** ja **Vadim Nekhaev** aloittavat tehtävässään vuoden vaihteessa. **Niko Seppänen** jatkaa hommiaan Pohjois-Suomen alueella ja **Ida Kuikka** Itä-Suomen alueella.

– Meillä on ihan äärimmäisen hieno jengi nuorissa ja heidän kanssaan on ollut maailman parasta tehdä duunia. Aktiiviporukkaa on paljon ja määrä kasvaa koko ajan. Näiden ihmisten takia tämä työ on ollut todella mielekästä. Myös se on tärkeää, että tätä työtä ei ole tarvinnut tehdä yksin, vaan yhdessä Nikon ja Idan kanssa, Partinen sanoo.

Partisen mukaan projektille oleelliset ammattikoulukäynnit olivat myös palkitsevia.

– Etelä-Suomen alueella on lähes poikkeuksetta ollut aina lämmin vastaanotto sekä oppilaiden että opettajien keskuudessa.

Anniina Kangas tulee Rakennusliiton Sähköliiton puolelta. Hän on ollut aktiivinen liiton nuorisosaostossa, joten kokemusta on. Kankaan pääkallonpaikkana toimii Rakennusliiton Uudenmaan aluetuimisto.

Vadim ”Vade” Nekhaev on ollut aktiivinen Raksanuorten tilaisuuksissa kävijä jo vuosien ajan. Hän on monelle tuttu myös huimaavista tempuistaan flyboardilla veden yllä. Nekhaevin sijoituspaikka Rakennusliitossa on Suomen Turku. ■

Nuorisoporukka vasemmalta oikealle: uudet oppilaitostiedottajat Vadim Nekhaev ja Anniina Kangas, veteraanit Ida Kuikka, Sini Partinen ja Nikko Seppänen.

WANTED!

Etsitään hyviä turvallisuusideoita

Arjessa syntyvillä ideoilla voidaan parantaa rakentamisen turvallisuutta. Oletko sinä keksinyt turvallisuutta parantavan idean? Osallistu sillä kilpailuun ja voit tienata 1500 euroa! Kilpailu on avoin kaikkien toimialojen kaikille työntekijöille ja osallistua voi myös porukalla.

- ✗ Kilpailussa etsitään uusia, käytäntöön soveltuvia, pieniä tai suuria työturvallisuutta parantavia ideoita tai toteutuneita hankkeita
- ✗ Kilpailussa palkitaan 1-3 parhaaksi arvioitua käytäntöön sovellettavissa olevaa ideaa, jokainen 1 500 euron arvovoi-sella palkinnolla
- ✗ Osallistua voi 31.12.2017 asti ja ehdotukset voi toimittaa sähköpostilla idea@rakennusteollisuus.fi tai osoitteeseen Talonrakennusteollisuus ry / Idea, PL 381, 00131 Helsinki
- ✗ Voittajat julkistetaan 28.2. 2018

www.rakennusteollisuus.fi/turvallisuusidea

Päivi Soini sai rannekkeen, jolla pääsi pikkujouluillalliselle ja Erinin keikalle. Rannekkeita jakamassa Mika Tourunen KiitosYTK:lle -paidassa.

Pikkujoulut isolla porukalla

Keski-Suomen 6 osaston yhteinen syyskokous- ja pikkujoulutapahtuma toi lähes 250 henkeä Peurunkaan viihtymään ja tekemään päätöksiä.

Jukka Nissinen

Keski-Suomen pikkujoulutapahtuman ja aluejärjestön yhteiskuntavaikuttamisen avaustilaisuuteen oli kutsuttu myös Vasemmistoliiton puheenjohtaja **Li Andersson** ja SAK:n aluejohtaja **Ahti Ruoppila** (sd.). Anderssonilta oli pyydetty aloituspuheenvuoroa Suomi 100 -hengessä.

– Olen osallistunut useisiin Suomi 100 -tapahtumiin, joissa on keskitytty sotakokemuksiin ja -tarinoin, Andersson kertoi.

Sotkamolaisessa toritapahtumassa Andersson oli löytänyt myös toisenlaisia puheenvuoroja. Sodan ajan kokeneet ihmiset olivat sitä mieltä, että sieltä ei jäänyt muistoksi muuta kuin painajaisia.

– Heidän mielestä tämän vuoden aikana olisi parempi keskittyä siihen, mitä tapahtui sotien jälkeen. Mitä suomalaisessa yhteiskunnassa tehtiin ja kuka sen teki.

Sadassa vuodessa ja etenkin 1950-luvulta eteenpäin oli saatu rakennettua maa, jossa oli toimiva demokratia, koulutusjärjestelmä ja kaikilla oli mahdollisuus sivistää itseään. Suomi on tästä syystä yksi kilpailukykyisimmistä maista maailmassa.

– Suomen historia on täynnä esimerkkejä siitä, että työväenliike ja kansalaisyhteiskunta ovat olleet tärkeä tekijä uudistusten aikaansaamisessa. Yksikään poliittisesti merkittävä aikaansaannos ei olisi syntynyt, elleivät kansalaiset olisi itse olleet liikkeellä vaatimassa omia oikeuksiaan, suurempaa tasa-arvoa, koulutusta ja hyvinvointia.

Anderssonin mukaan rakentajat ovat olleet tärkeässä roolissa muun muassa viisipäiväisen työviikon saamisessa.

– Tarinan mukaan Tampereella rakentajat vain päättivät olla menemättä töihin lauantaina. Ay-liike ja työntekijät olivat eturintamassa tekemässä töitä tavoitteiden eteen.

Keskeisin tasa-arvon ongelma Suomessa tänä päivänä on Anderssonin mielestä se, että etenkin köyhä mies kuolee hyvin nuorena.

– Se, millaisessa duunissa olemme olleet ja miten hyvin tienamme, näkyy elinajanodotteessamme.

Köyhien terveydenhuoltopalvelut ovat myös heikommalla kuin rikkaampien kansalaisten.

– Tästä ongelmasta oli puhe silloin, kun vuosia sitten ruvettiin keskustelemaan ensimmäisen kerran

tästä surullisenkuuluisasta sote-sopasta.

Terveydenhuolto on erityisen rempallaan työterveydenhuollon ulkopuolella olevilla.

Anderssonin mukaan nykyhallitus on sössinyt koko sote-uudistuksen ja tasa-arvoisempi terveydenhuolto on unohdettu kokonaan.

Saatavuusharkintalakia ei tarvitse muuttaa

Keski-Suomen aluejärjestö on erityisen huolissaan EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden sääntelyn lopettamisesta. Tätä koskevan lakialoitteen tekijä ovat olleet kansanedustaja **Anna Kontula** (vas.) ja **Juhana Vartiainen** (kok.). Andersson muistuttaa, että Vasemmistoliitto ei aja tarveharkinnan poistamista.

– Palkkadumppausta tehdään Suomessa jo nyt esimerkiksi telakateollisuudessa. Suurin osa minun tietooni tulleista tapauksista koskee muualta EU:sta tulleita työntekijöitä. Vaikka saatavuusharkinta jäisi voimaan, meillä on ratkaistavana helkkarin isoja ongelmia työmarkkinoilla.

Andersson peräänkuuluttaa ay-liikkeeltä ehdotuksia siitä kuinka nykytilanne saadaan korjattua ja

kaikkien työntekijöiden tasa-arvoisen kohtelu toteutettua. Anderssonin mielestä nykyisellä poliittisella vasemmiston ja ay-liikkeen riittelyllä ei saada mitään aikaan.

Suomeen on Anderssonin mukaan syntymässä kahdet työmarkkinat, sillä laittomasti maassa olevat ihmiset tekevät pimeitä töitä. Rakenusliiton laskujen mukaan ne ovat jo kolmannet työmarkkinat Suomessa.

SAK:n aluejohtaja Ahti Ruoppila ihmetteli lakialoitetta.

– Mikä on saanut rahanahneen pääoman puolestapuhujat ja meidän hyväuskoiset hölmöt saman lakialoitteen allekirjoittajiksi.

Sdp:llä on lakialoitteen allekirjoittaneesta viidestä kansanedustajasta huolimatta selkeä kanta siitä, että tarveharkintaa ei poisteta.

Äänekoski on hyvä esimerkki siitä, että nykyisen tasoinen viranomaisvalvonta ei pystynyt estämään ali-palkkausta ja valvomaan työaikoja.

– Avin ulkomaalaistarkastajat ovat aivan kädettömiä ulkomaisen työvoiman osalta. Kun tarkastajat menevät työmaalle, tehtaantakaportti aukeaa ja 20 kansalaisuutta juoksee ulos.

Ruoppila on sitä mieltä, että ay-

Osasto 051:n sihteeri Juha Väkimies palkittiin vuoden työsuojeluvalluutettuna. Tilaisuuden päämoottori Ville Lamberg vasemmalla.

Ammattiosastot pitivät, kuten osasto 051, omat syyskokouksensa Peurungan kylpylässä.

liikkeen 100 vuoden aikana saavut-
tamia oikeuksia joudutaan jatkossa
puolustamaan, koska niitä koetetaan
murtaa joka kulmasta.

– Työnantajat ja etenkin oikeisto-
poliitikot ovat sitä mieltä, että lakko-
oikeus on meillä liian väljä. Viimeis-
ten tilastojen mukaan SAK:n liittoihin
kuuluva työntekijä on keskimää-
rin 40 minuuttia lakossa, muutaman
päivän tupakkataukojen verran. Jos
suomalainen kilpailukyky kaatuu
siihen, se joutaakin mennä.

Ruoppilan mielestä viimeinen
kunnan näyttö ay-liikkeeltä oli vuo-
den takainen Stop-tapahtuma Hel-
singissä hallituksen kaavailemia
pakkolakeja vastaan.

– Joku on sanonut, että taistelua
olisi pitänyt jatkaa pidempään, jotta
tästä kiky-kurimuksesta olisi päästy
eroon. Itse käytän kikyn työajan pi-
dennyksen täällä haukkumalla kuin-
ka saatanan huono hallitus meillä on.

Ruoppila kannattaa yhteishengen
luomista yli ammattiliittorajojen.

– Yhteiskuntavaikuttaminen ei
ole vain sitä, että puolueiden ja am-
mattiliittojen isot pomot ylhäältä
alaspäin kertovat mitä pitää tehdä.
Jokaisen pitää olla omalla tavalla
mukana tässä työssä.

Keski-Suomessa on puhuttu pal-
jon keskiasteen koulutuksen tulevai-
suudesta.

– Kärjistäen sanottuna oikeisto
ja työnantajat haluavat opiskelijat
halpatyövoimaksi. Säilyykö koulu-
tuksen laatu, käytetäänkö opiskeli-
joita korvaavana työvoimana ja
maksetaanko työpaikkaohjaajille
korvausta ohjauksesta, Ruoppila lu-
etteli ongelmakohtia.

Luottamusmiehet koolle yli liittorajojen

Aluejärjestön puheenjohtaja **Ari
Harlamow** kukitettiin vuoden luotta-

musmieheksi. Harlamow esitti alue-
järjestön vetoimuksen työpaikkaoh-
jaajien koulutuksen järjestämisestä
yhdessä kaikille SAK:n jäsenille.

– Ehdotan myös, että SAK jär-
jestäisi liittorajat ylittäviä luotta-
musmiestapaamisia.

Ruoppila lupasi, että ensi vuo-
na sellainen tapaaminen järjestetään.
Toimitsija Ville Lamberg kertoi
aluejärjestön tulevista kuvioista.

– Tavoite tällä yhteiskuntavai-
kuttamisella on se, että saisimme
työtä tekevät ihmiset äänestämään.
Ihmisillä pitää olla myös mitä äanes-
tää, siksi keräämme aluejärjestön
voimin aktiivisia kavereita eduskun-
tavaaleihin ehdokkaiksi.

Politiikasta ei jakseta oikein
kiinnostua.

– Kävin Rukalla laskettelemassa
ja laitoin lumilaudastani kuvan Face-
bookiin. Sain yli 100 tykkäystä. Seu-
raavana päivänä jaoin **Sakari Timo-**
sen tärkeän blogikirjoituksen ja sain
4 tykkäystä, toimitsija **Mika Touru-**
nen sanoi.

Taru ja Ville ovat uusia osastoaktiiveja

Maalari **Taru Saari** valittiin osasto
052:n hallituksen varajäseneksi. Saari
on ollut satunnainen kävijä osaston
tilaisuuksissa. Peurungan kuntoutus-
keskus on Saarelle jo useamman
remppakeikan takia tuttu paikka. Ta-
vallista isompi osastojen yhteista-
pahtuma laski lähtökynnystä.

Osastotoimintaan osallistumista
on hidastanut perhe-elämä.

– Tyttöni on nyt jo niin iso, täyt-
ti juuri 9 vuotta, että voin lähteä hel-
pommin mukaan toimintaan.

Saari on ollut rakennuksilla tois-
sä 20 vuotta. Hänen mielestään ra-
kennusalalla on menty parempaan
suuntaan yleisen ilmapiirin osalta.

Maalausalan töitä on Saaren
mielestä riittänyt sopivasti.

– Talvet ovat menneet enemmän
lomilla kuin töissä. Mutta sitten kun

on töitä, niitä on ollut tarpeeksi.

Saari haluaa ensimmäiseksi tu-
tustua kunnolla osaston toimintaan.

– Sen jälkeen haluan tuoda esil-
le ongelmia, joita työmailla on. Esi-
merkiksi aikataulut työmailla. Niiden
kanssa pieni ihminen on hätää
kärsimässä. Siihen haluaisin vaikut-
taa omalla kokemuksellani.

Muurari **Ville Hämäläinen** on
myös osasto 626:n tuore hallituksen
varajäsen.

– Olen kuopiolainen muurari
osasto 636:sta ja muutin Jyväskylään.
Harlamowin Arilta tuli pyyntö
liittyä paikalliseen osastoon.

Osasto 636 on sulautunut Kuopi-
on yleisosastoon. Liittymisvaihees-
sa muurarit neuvottelivat lupauksen
siitä, että osasto tukee muurareiden
talvi- ja kesäpäiviin osallistumista.
Kaupunkien välisiä eroja Hämäläinen
ei lyhyen kokemuksen perusteella
löydä. Ay-asioissa samat arvot
pelaavat niin Savossa kuin Keski-
Suomessakin.

– Minut otettiin heti kättelyssä
osastossa avosylin vastaan ja pääsin
keskusteluihin mukaan. Ihan kuin
olisit tullut kotiin.

Muurarin työt ovat monipuolisu-
tuneet vuosien saatossa. Kokonais-
urakka on tämän päivän sana.

– Ennen oli etumiehiä ja siivoo-
jia työmailla.

Hämäläinen ehti asua Kuopiossa
26 vuotta. Kuoroharrastus jäi valit-
tavasti entiseen kotikaupunkiin. Hä-
mäläinen on Kuopion nuorisokuoron
perustajajäsen ja kuuluu nykyään
Kuopion Nuorisokuoro Ensembleen.

– Jos työmaalla ei ole radiota,
alan itse laulaa.

Hämäläinen haluaisi tuoda osas-
totoimintaan mukaan enemmän so-
siaalisen median käyttöä.

– Meillä on paljon sellaisia jäse-
niä, joita ei huvita yhtään lukea leh-
tiä. Sosiaalinen media auttaisi kas-
vattamaan ammatillista osallistu-
mista vahvemmaksi. ■

Illan päätti Erinin keikka.

Putkialalla työterveys syntyy monen tekijän summana

Epoksiallergiat ovat uusimpia työterveysongelmien aiheuttajia.

Eeva Vänskä

Putkialan ammattilaisia kiusaa joukko sairauksia ja vaivoja, joista epoksien aiheuttamat allergiat ovat saaneet uusinta huomiota. Ei voida kuitenkaan aukottomasti määritellä, mitkä kaikki ovat putkialalle tyypillisiä sairauksia, sillä nykyisessä tilastoinnissa ei ole mukana ammattinimiketietoa.

Työterveyslaitoksen, TTL:n erityisasiantuntija, työtoksikologian dosentti **Katri Suuronen** pystyy kertomaan itsellään olevan taustaineiston perusteella, että vuoden 2016 alusta vuoden 2017 maaliskuuhun Työterveyslaitoksen ihopoliklinikalla tutkittiin 18 epoksiallergiaepäilyä putkisukittajilla. Epäillyistä 17 kappaleella todettiin ihoallergia epoksyhdisteille.

Tästä ei voi kuitenkaan vielä yleistää sen enempää, sillä epäilyjä tutkitaan muuallakin kuin TTL:lla. Tarkkoja esiintyvyyksilukuja ei ole olemassa. Lisäksi kuvaa monimutkaistaa se, että epokseja käytetään muissakin työtehtävissä, kuten teollisuusmaalauksessa.

– Putkialan sisällä tehdään myös

erilaisia töitä uudisrakentamisessa ja korjausrakentamisessa. On eri asia olla töissä ilmastointihommissa kuin viemärien korjauksessa. Ihoallergiaa aiheuttavalle epoksille altistuminen tapahtuu pääsääntöisesti korjausrakentamisessa vanhojen putkien pinnoitustyössä. Tässä työssä käsitellään myös isosyanaattipitoisia pinnoitteita.

Suuronen kertoo, että työssä on ylipäänsä 2 seikkaa, jotka voivat aiheuttaa terveystyösköihin iholla tai hengitysteissä: rakennustöiden aikainen pöly, kuten betoni- tai puupöly, sekä kemikaalit.

– Rakennuspölyt voivat olla ongelmallisia ja hankalia, mutta eivät yleensä hirveän vaarallisia. Pöly itsessään on astmaa pahentava tekijä, mutta harvemmin ammattiaseman aiheuttaja. Pöly on kuitenkin sellainen hankala työympäristötekijä, jolle altistumista kannattaa vähentää. Vanhoissa purkukohteissa myös asbestilta suojautuminen saattaa olla tarpeen.

Mitä antaisit vinkiksi putkialan työtekijälle riskien minimoimiseen?

– Ensinnäkin ilmanvaihdon on oltava kunnossa. Jos aistinvaraisesti huomaa, että ilmassa on jotain ärsyttävää, tulisi käyttää hengityssuojainta. Iho tulee suojata niin, ettei synny suoraa ihokosketusta käsiteltäviin kemikaaleihin, kuten epokseihin tai isosyanaatteihin.

Jos varotoimista huolimatta kokee saavansa oireita, tulee ottaa yhteyttä työterveyshuoltoon.

– Sitä kautta tutkitaan, mikä osuus työllä on oireiden syntymisessä. Jokainen tapaus selvitetään erikseen.

Altistus vaihtelee työtehtävissä

Suuri osa LVI-alan työtekijöistä käsittelee vähän kemikaaleja työssään, ainakaan jatkuvasti.

– Esimerkiksi putkikierrerasvat ja asennusliimat voivat tulla kysymykseen, mutta putkiasentajan työ ei välttämättä pidä sisällään merkittävää kemikaalien käsittelyä.

Viemärisukittajalla on selkeä riski olemassa. Epoksihartsit ovat ihoa voimakkaasti herkistäviä ja voivat

myös, tosin harvemmin, aiheuttaa astmaa. Ne ovat siis muovikemikaaleja, joita on kaksikomponenttiainesten hartsi- ja koveteosassa.

Myös polyuretaanituotteiden koveteaineissa olevat isosyanaatit voivat aiheuttaa herkistymistä.

– On myös mahdollista, että vastikään pinnoitettua viemäriputkea sahattaessa ilmaan pääsee epoksipölyä, joka on vielä reaktiivista. Kun pinnoite on lopullisesti kuivunut, se ei enää ole lähtökohtaisesti herkistävä.

Katri Suuronen muistuttaa, että kosketusallergian syntyminen reaktiivisille kemikaaleille edellyttää herkistymisvaihetta.

– Sen jälkeen hyvin pieni määrä allergiaa aiheuttavaa ainetta riittää aiheuttamaan reaktion.

Yleensä kosketusihottuma syntyy siihen kohtaan, johon kemikaali osuu, mutta epoksiallergisilla putkenpinnoittajilla on todettu lisäksi kasvoihottumaa.

– Se saattaa johtua joko ilmavälitteisestä altistumisesta tai esimerkiksi likaisten työvälineiden tai suo-

Työtöksikologian dosentti, erityisasiantuntija Katri Suuronen kertoo, että putkialalla kemikaaleilta ja pölyltä suojautumisessa on hyväksi havaittu moottoroitu puhallinsuojain, jossa yhdistyy suodatinta ja raittiin ilman virta kasvoille.

jainten kautta kasvoille päätyneistä epoksikemikaaleista.

Niin sanottu epoksikansio-ohje on julkaistu suomenkielisen version lisäksi vastikään englanninkielisenä, ruotsinkielinen versio ilmestyy lähikuukausina jutuntekokoitettuna, eli lokakuusta 2017.

Toiset herkistyvät, toiset eivät

Työterveyshuollon erikoislääkäri **Kari Mölsä** Terveystalo Porvoosta sanoo, että vaikka paljon on jo tehty, niin lisää epoksitiedon levittämistä tarvitaan.

– Tässä on avaimena toisto ja toisto, jotta tieteellinen tieto jalkautuu arkityöhön. Olen seurannut 7 vuoden ajan putkialan yritysten työntekijöitä, ja vastaan tulee melko usein epoksiammattitaitteja.

Jopa siinä määrin, että aina kun Kari Mölsän vastaanotolle tulee uusi putkialan työntekijä, lääkäri kehottaa näyttämään kädet. Mölsä sanoo, että epoksikemikaalit eivät ole pelkästään putkialan riski, vaan niitä käytetään muutenkin prosessi- ja rakennusteollisuudessa.

– Ehkä mielenkiintoisin kysymys näihin kemikaaleihin liittyen on se, miksi toiset herkistyvät niille ja toiset eivät. Tätä ei vielä tiedetä.

Sukitustyössä tulee käyttää pitkiä suojakäsineitä, joiden päälle voi lisäksi vetää useita kertakäyttökäsineitä. Niitä voi sitten riisua työvaihe kerrallaan.

– Puhelimeen ei esimerkiksi pidä vastata käsineellä, joka on ollut kemikaalikosketuksessa.

Suojaimet ja tupakka

Myös Kari Mölsä painottaa sitä, mikä merkitys sijoituspaikalla ja työtehtävillä on riskeihin.

– Putkialan työt ovat hyvin vaihtelevia. Viemäreiden sukittaja törmää epoksiin, mutta toisissa tehtävissä pitääkin ehkä huolehtia enemmän pölysuojaimista, hiilisuodattimista tai melusuojaimista. Jättiviemäriin mentäessä voidaan tarvita happi- ja raitisilmalaitteita.

Perinteiseen asbestiin voi edel-

leen törmätä esimerkiksi purkutöissä vanhojen laattojen ja putkien alla. Onpa Mölsäkin törmännyt asbestipikanäytteiden ottamiseen työkohteesta.

– Yleisesti voi sanoa, että työtä tulee tehdä työsuojeluohjeen mukaisesti. On tärkeää, että pienilläkin työpaikoilla työterveyshuolto on järjestetty asianmukaisesti, sillä työperäisten terveystarpeiden ennaltaehkäiseminen onnistuu vain tunnistamalla riskit etukäteen riskikartoituksella. Sen mukaan annetaan ohjeet suojautumisesta työssä.

Mölsä näkee vastaanotollaan paljon putkialan ja rakentamisen ammattilaisia.

– Jokaisen työntekijän työhistoria on otettava huomioon. Jos taustalla on esimerkiksi altistumista asbestille, se tietysti huomioidaan työterveydenhoidossa muun muassa keuhkojen toiminnan seuraamisena.

– En voi sanoa, että vatsataudit olisivat muita ammattiryhmiä yleisempiä putkialalla, mutta yleisesti korostaisin käsihygienian ja suojainten tärkeyttä.

Mikäli putkiammattilainen tupakoi, ollaan tavallaan perustilannetta vaikeammassa paikassa:

– Myös työympäristön epäpuhtaudet, kuten pölyt ja kemikaalit, kulkeutuvat tupakoinnin myötä kasvojen iholle ja suuhun. Kontaminaatiot ovat vaikeammin hallittavissa, jos tupakoi. On työterveyshuollon tehtävä tarjota tukea tupakoinnin lopettamiseen.

Kun ranka krakaa

Putkialalla esiintyy nivelrikkoa, selän ongelmia sekä olkapään vaivoja.

– Kuormittavassa työssä opastus ja ohjaus työhön korostuvat. Työergonomisella selvityksellä päästään jo pitkälle, samalla kun muistetaan hyvä uusien työntekijöiden ja kesätyöntekijöiden perehdytys.

Mölsä toteaa, että meille kaikille tulee iän myötä nivelrikkoa, mutta kuormittava työ on erityinen riski sen synnyssä. Putkialan ammattilaiset kärsivät usein olkanivelen tuleh-

Kari Mölsä kehottaa rakennusalan ammattilaisia hoidattamaan vammat ajoissa kuntoon.

– Työterveyshuolto on työntekijöiden terveyden asiassa ennaltaehkäisemässä ongelmia.

duksesta ja olkapään nivelkalvosivun ärsytyksestä.

– Ikääntyminen lisää tule-vaivoja, mutta silloin asiaan pitää miettiä sopivat hoitokeinot. Hyvän ennaltaehkäisyyn, oikea-aikaisen kuntoutuksen ja asianmukaisen hoidon myötä työntekijä voi usein jatkaa entisessä työssään entistä pidempään.

Entä kun ei enää voi jatkaa entisissä tehtävissä?

– Useissa organisaatioissa on

mahdollista järjestää ammatillista kuntoutusta: muokata työnkuvaa tai harkita uudelleen koulutusta. Usein eläkevakuutusyhtiöiden kanssa mietitään yhdessä, mitä henkilön tapauksessa olisi parasta.

Jaksaa, jaksaa

Kari Mölsä muistuttaa, että työntekijä voi itse vaikuttaa työssäjaksamiseen ja työterveyteen omasta kunosta huolehtimalla.

– Tähän kuuluu tietysti riittävä ja hyvä uni sekä ravinto. On myös tärkeää, että elämässä on työn vastapainoksi mielekästä vapaa-aikaa, joka voi olla vaikka kuntoilua.

Jokaisen putkialan työntekijän kannattaa hoitaa rokotukset kuntoon, ainakin jäykkäkouristus, kurkkumätä ja hepatiitti.

– Normaalihygienian, lialta suojautuminen sekä suojainten vaihtaminen auttavat terveenä pysymisessä.

Mölsä kertoo, että esimerkiksi Terveystalo Porvoon työfysioterapeutit ja tarvittaessa myös työterveyslääkärit jalkautuvat työmaille havainnoimaan oikeita työtilanteita.

– Yksi asia, mitä ei aina tulla ajatelleeksi on, että myös se mitä muut työmaalla tekevät, voi olla terveysriski. Eli jos kaveri käyttää vieresä maalia, myös muita tehtäviä tekevät tulee suojata. Tässä tarvitaan erityisesti pääurakoitsijan yhteisriskiarviointia. ■

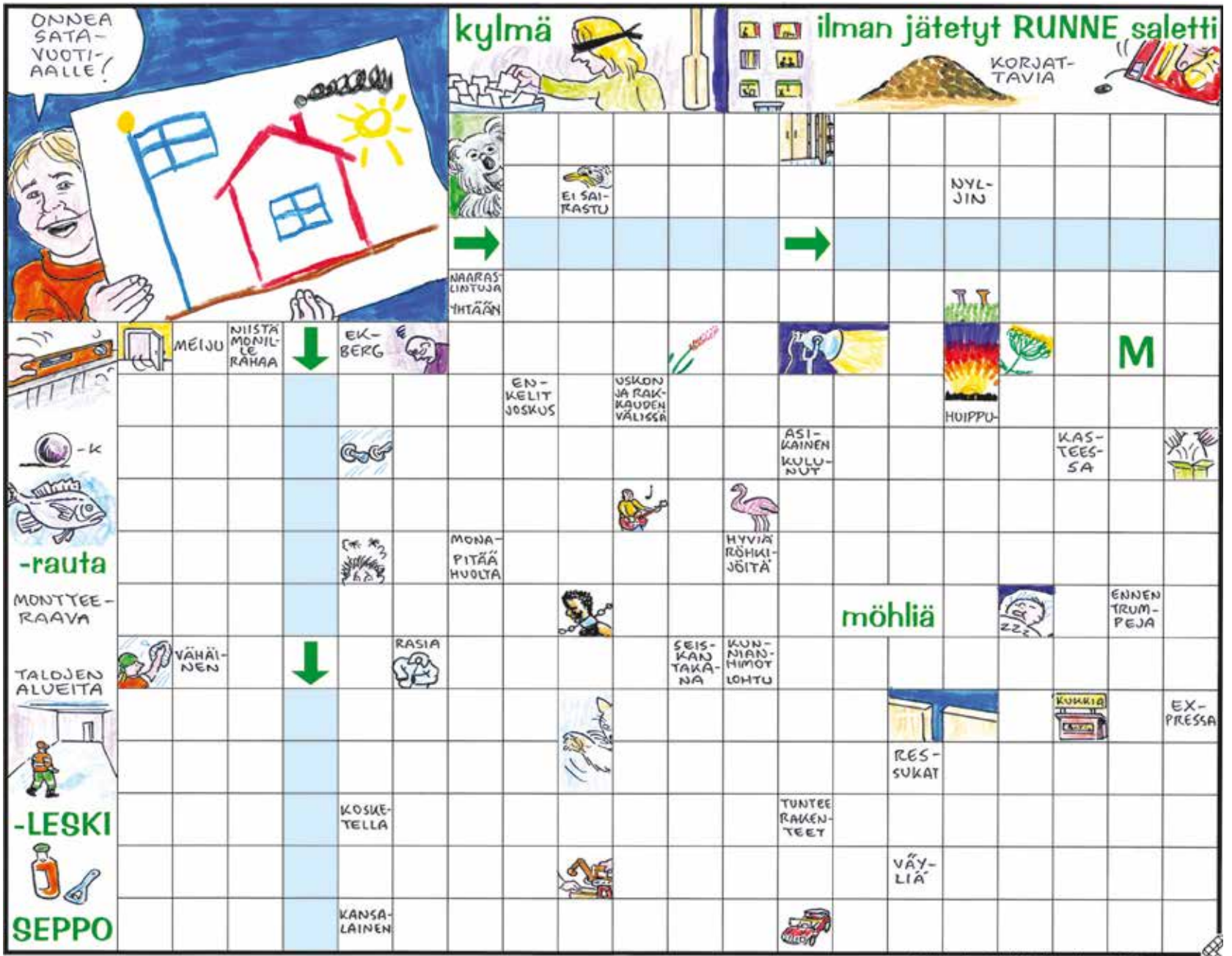
Lisätietoja netistä: www.ttl.fi/epoksikansio

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsiointin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma-pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

2			7 5 8	
			2 9	
3	1	7		4
2			4	
4		5 7		2
			2	8
	9			1 2 4
5	2			
	4	2 8		3

			8		
	4 5			2 9	
	2 3		4		8
6					1
		9			5
	8				3
	5		9	7 4	
		7 4		2 3	
					6

	2		1		4			
		9					8	
						3	7	
		7		5				
	5							6
			6		1			
8		3						
	4					6		
			6		2		9	

					22		2		6	17	21	2	3		22	25	13		2	16	25	13		1		3		
1	3	17	4	6	17	3		2		25	25	9	17	18		2	18		1	7	13	26						
2		14			2		26	25	9	17	9		13		7	18	4	15	20	4		25						
3	4	23	4	18			9	25		13	3	25	4	20	23	25		9		20	25	12	1					
	H		15		18		20	2	19	22	2		2		16		14	25	25	6	2		2					
4	3	25	18	25	11	2		19		20	17	13	17	15	3	25		1		13	8	3	7					
	4		25			2	9	9	25	1	2		2		14		1	25	17	3	15		25					
3	4	22	15	14	23		15		2		2	3	18	25	9	2		3	25	9	1	2	13					
	10		4		23	3	15	18	13	18		25		4	13	2	3	17		3		25						
21	25	9	5			2		2		19	25	13	13	25	9	6		14	15	10	1	2	3	17				
	17		24				17	14	25	18	2		9		10													

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13		14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26

7	3	20	17	8	13		12		1	8	18	1	7	
		25		1		25	16	25	19	2	18		17	
17	5	21	17	3	13		2		18	25	25	2	13	

Kun Suomesta loppuivat lamput

Mitä yhteistä on 70-luvulla rakennetulla Colosseumilla, 168 metriä korkealla Näsinneulalla ja tänä kesänä avatulla Kuusisaaren tapahtumapuistolla Oulussa? Äkkiseltään ajateltuna ei mitään, mutta tässä joulukuussa niitä yhdisti sama valo, Suomi 100 -sinivalo.

Portugalilaisen Ocubo-taiteilijaryhmän installaatio Colored Mosaic Oulun Lumo-valofestivaaleilla toteutettiin tietokoneohjattuna videoprojisoitina. Katsojat pystyivät värittämään Oulun kaupungintaloa esimerkiksi piparkakkutalon tyyliin. Kuva: Jaani Föhr

Tuntuuko olosi oudon tyhjältä? Älä ole huolissasi, et ole ainoa. Suomi 100 -vuotta juhlistettiin vuoden mittaan niin antaumuksella, että juhlien ollessa ohi on vähän darrainen olo, ikään kuin jotain puuttuisi.

Mitä odottaa tulevaisuudelta nyt, kun sinivalot sammuvat Colosseumilta, kun juhlapuheet on pidetty ja Finlandiat soitettu? Ainahan voi alkaa odottaa Suomi 200 -juhlia, mutta jotenkin se ajatus ei piristä: Ei oikein tee mieli miettiä, millaisessa ruohoasussa niitä joskus juhlii.

Suomi 100 -vuoden näyttävimpiä ilmentymiä olivat sinisellä valolla tehostetut rakennukset. Oli mukana luonnonpaikkojakin, kuten Saanatunturi. Sinisen valon kohteet näyttäytyivät koko maailman valloittavana jatkumona, mutta niissä oli kyse useammasta projektista, jotka kaikki mahtuivat kyllä saman Suomi 100 -sateenvarjon alle. Sateenvarjo olikin tarpeen monia kohteita katsellessa.

136 led-heitintä ja valkoinen flyygeli

Luminous oli taiteilija **Kari Kolan** 6 kulttuurisesti, historiallisesti ja maantieteellisesti merkittävän kohteen sarja, joka valaisi Suomen viikon ajan aina pari päivää kerrallaan alkaen Töölönlahden Suomi 100 -avajaisista jatkuen Olavinlinna, Nä-

sinneulaan, Kuusisaaren ja Saanatunturille, päättyen entisen pääkaupunkimme Turun linnaan.

Projekti käynnistyi kaksi ja puoli vuotta sitten.

– Kola ideoi kokonaisuuden, jonka esittelimme valtioneuvoston kanslialle ja se otettiin juhluvuoden ohjelmaan. Kari teki tekniset suunnitelmat ennakkoon ja jokaisessa kohteessa oli paikallinen työryhmä valmistelemassa teosta. Lopulta Kari meni paikan päälle tekemään ohjelmoinnin ja suuntaukset sekä viimeistelemään teokset, tuottaja **Minna Valonen** kertoo Kari Kolan johtamasta Valoparta Oy:stä.

Teoksissa käytettiin sekä liikkuvaa että staattista valaisutekniikkaa ja projisointeja. Osa valoista kiersi kaupungista toiseen, mutta Saanatunturin 136 led-heitimen toteutus oli ainoastaan Saanaa varten. Kahdessa kohteessa oli mukana äänimaa-ilmaa ja Oulussa teokseen kuului myös tanssia ja valkoisen flyygelin soittoa.

– Valojen sininen kuvasti puhdasta luontoa. Luonto on varmasti meille suomalaisille yksi tärkeimmistä asioista.

Miten maailma keksi valaistua?

Toinen sinivaloprojekti oli maailmanlaajuinen ja sai monen katsojan liikuttumaan nessesasteel-

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämässä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

le asti, kun Suomea juhlistettiin itsenäisyyspäivävalaistuksin aina Italiasta Kreikkaan ja Kanaan ja Meksikosta Mosambikiin ja Singaporeen. Mukana oli pienempiä, ja suurempia, kohteita kuten Rio de Janeiron 38 metrin korkuinen Kristus-patsas. Yksi valaistuista rakennuksista oli tälläkin palstalla nähty, Prahassa sijaitseva **Frank Gehryn** Tanssiva talo. Viro valaisi Stenbockin talonsa koko pääseinän kokoisella siniristilipulla.

Maailman valaiseminen sai alkunsa Suomen suurlähetystöjen kautta. Vuoden mittaan lista kohteista paisui yli 30 maahan. Esimerkiksi Australiasa oli mukana useita kaupunkeja.

– Siellä asuu paljon Suomesta muuttaneita. Monet kohteista perustuivat yksilöiden ja organisaatioiden omaan aktiivisuuteen, kaikki kontaktit eivät suinkaan syntyneet suurlähetystöjen virallisia reittejä pitkin, kertoo **Pekka Timonen**, Suomi 100 -juhlavuoden pääsihteeri valtioneuvoston kansliasta.

– Jokainen kohteista oli tärkeä. Ihanaa, että niin moni näki vaivaa. Jos mainitsen 3, niin olihan se iso juttu, että Ruotsi valaisi Globenin, missä Suomi voitti jääkiekon MM-kultaa ja Norja Holmenkol-lenin, missä **Matti Nykänen** niitti Suomelle mainetta. Belémin tornin valaisu Portugalissa sykähdetti symboliikallaan: se on pystytetty löytöretkien kunniaksi.

Ei laaksoa, ei kukkulaa ilman valoa

Kolmas 100-vuoden valotapahtuma kattoi koko Suomen ja mukaan kutsuttiin kaikki kansalaiset. Valokirjoon osallistui niin suuryhtiöiden pääkonttoreita, kauppakeskuksia, kirkkoja, kirjastoja ja kaupungintaloja kuin yksityishenkilöitä, jotka valaisivat esimerkiksi pihakuusiaan ja lipputankojaan.

– Me kehoitimme suomalaisia 3 asiaan: yhteiseen kahvitteluun, liputukseen ja valaisuun. Näin myös tapahtui, Timonen sanoo.

Timonen kertoo kuulleensa, että monella paikakunnalla valaistiin niin innoissaan, että lamput vallon loppuivat valovuokraamoista ja kaupoista.

Sinivalkoiset juhlat on tältä erää juhlistettu. Kylä niistä muisteltavaa riittää. Nyt on kuitenkin aika orientoitua jokavuotiseen valon juhlaan. Joulu on jo ovella ja namusia ripustettu.

Iloista joulua ja onnellista vuotta 2018!

Toivottaa Irma

Saana-tunturi, Kilpisjärvi. Kuva: Kari Kola
> Näsinneula, Tampere. Kuva: Christopher Lund

Joulukuun arvoitus

Kuinka nopeasti reeni täytyy kulkea, jotta Joulupukki ehtii käydä jokaisen joulua viettävän lapsen luona?

Vauhdin täytyy olla noin 1 040 kilometriä sekunnissa, mikä vastaa suunnilleen kolmetuhattakertaisaa äänen nopeutta. (Lähde: Tieteen Kuvalehti)

Korutonta kertomaa Itä-Karjalasta

Antti Tuuri. **Ikitie.** Otava.

Karri Hovi

Antti Tuurin *Ikitie* ilmestyi alun perin jo vuonna 2011. Nytkin romaani on saanut uutta nostetta kirjan pohjalta filmatun elokuvan ansiosta ja siitä on otettu uusi painos. Kirjan päähenkilön Jussi Ketolan touhuista on kerrottu jo parisata Tuurin aikaisemmassa teoksessa. Ketola on ehtinyt työskennellä niin pilvenpiirtäjän rakentajana New Yorkissa kuin ruumiskuskina Tampereella Suomen sisällissodassa.

Ikitien alussa eletään vuotta 1930 ja Jussi Ketola perheineen ellee leppoisaa peruselämää maatilallaan Pohjanmaalla. Äärioikeisto on kuitenkin Jussin kunnallispolitiikkaan osallistumisesta vetänyt herneen nenäänsä ja yhtenä yönä saapuu Lapuan liikkeen muilutusosasto. Ketola raahataan miesvoimin auttoon ja pitkä matka kohti Neuvostoliiton rajaa saa alkunsa.

Järkipuhe ei tähän fanaatikko-kaartiin tehoa ja pian Jussi huomaa olevansa alusvaatteillaan väärällä puolen rajaa. Pahoinpidelty ja kylmettynyt muilutuksen uhri toimitetaan venäläisten rajamiesten toimesta sairaalaan Petroskoihin. Suoma-

laisten siirtolaisten edusmies värvää hospitaalissa toipuneen Ketolan talonrakennushommiin. Talo nousee harjaansa mallikkaasti, mitä nyt katopeltien toimitusvaikeudet pilaavat muuten valmiin talon.

Peltien perään pontevasti huhuilleen rakennusmestarin tuleva kohde onkin pakkotyömaa, jossa tämä pääsee perehtymään käytännön lapiohommiin seuraavan 10 vuoden ajan. Tuomiosta vastuussa oleva GPU:n (KGB:n edeltäjä) paikallisedustaja yrittää myös värvätä Jussia ilmiantajan virkaan. Ketola ei selkärangan omistavana miehenä kuitenkaan suostu tähän. Paikallinen meininki poikkeaa reilusta pelistä niin paljon, että Jussi ilmaisee toiveensa päästä palaamaan kotimaahan mahdollisimman pian.

Neuvostomaasta ei kuitenkaan niin vaan lähdetä. Ketolalle osoitetaan uusi työpaikka Hopean maatalouskolhoosilta. Tämän yhteisön ovat rakentaneet Yhdysvalloista ja Kanadasta muuttaneet suomalaiset siirtolaiset, jotka on houkuteltu suurin lupauksin rakentamaan Karjalaa. Maamiehenä Jussi sopeutuu hyvin kolhoosin menoon ja uusi perhekin tulee perustettua. Elo tuntuu toveril-

le hymyilevän, mutta taivaanrannalle kasaantuu jo synkkiä pilviä. Stalin päättää aloittaa puhdistukset ja kohteena sattuvat tällä kertaa olemaan vähemmistökansallisuudet.

Tässä kohdin teos on paikoitellen pitkäväteinen. Kerrontaa olisi voinut huoletti tiivistää, vaikka aiheena oli mielenkiintoinen ajanjakso. Antti Tuurilla sattuu olemaan aivan oma kirjoitustyyliinsä ja toisinaan jaarittelua kertyy vähän liikaa. Tarinasta selvisi kuitenkin hyvin minkämoisen kusetuksen uhriksi Neuvosto-Karjalaan houkutelletut suomalaiset ajan kuluessa päätyivät. Nämä matkasivat suurin toivein rakentamaan uutta tulevaisuutta ja loppujen lopuksi porukoille kävi paljon ohraisemmin kuin olisi Amerikoissa käynyt.

Kirjassa yksi siirtolainen kiteytti saapumisensa syyn osuvasti:

– Tultiin työn ja leivän perässä, ei meitä politiikka kiinnosta.

Entä sitten kun politiikka kiinnostuikin tulijoista? Jussi Ketolan kokemukset muistuttavat lukijan mieleen myös sen, ettei tuohon aikaan Suomessakaan työväenhenkisten kansalaisten kohtelu ollut aina niin asiallista. Kyllä muilutusten ta-

paistet ihmisten sieppaukset olisi pitänyt jättää väliin tai ainakin viranomaisten toiminnalla pyrkiä estämään. Tosin 1930-luvun mittaan ne vähenivätkin, johtuen kaikkien kansalaispiirien lisääntyneestä vastustuksesta.

Lähihistoriasta kiinnostuneen kannattaa kirjaan tarttua. Jos ei jaksa loppuun asti lukea, niin ainahan voi katsoa elokuvan. ■

KITÄMME: Uskottava tarina vähän käsitellystä lähihistoriastamme.

MOITIMME: Paikoin pitkäväteinen ja liian perusteellinen.

Rakennusliiton Kesäpäivätapahtuma Suomen Turussa 15.–17.6.2018

Rakennusliiton jäsenet perheineen kokoontuvat ensi kesänä juhannusta edeltävänä viikonloppuna Turkuun. Perinteistä kesäpäivätapahtumaa on viime aikoina kehitetty aiempaa perheystävällisempään suuntaan. Kesällä 2016 olimme Tampereella. Siellä perheiden pikkuväen veto-aulana oli Särkänniemen huvipuisto. Nyt lapset pääsevät temmeltämään Holiday Club Caribbean SuperParkiin ja Naantalın Muumimaailmaan.

Rakentajamotoristit käynnistävät kesäpäivät jo perjantaina 15.6. Motoristiväki majoittuu Hotellilaiva Borelle, joka löytyy Aurajoenrannasta aivan Turun Linnan ja Merimuseo Forum Marinumin läheisyydessä. Myös muille kesäpäivävieraille on varattu majoitustiloja kaupungin hotelleista perjantaista lähtien, jotta lauantaina ehtii mukaan tapahtumiin alusta alkaen. Majoitusta on mahdollista varata helmikuun alusta lähtien.

Linnan ja Merimuseo ovat kesäpäiväaluetta lauantaina 16.6. kello 16.30 saakka. Linnan esipihalla voi osallistua keskiaikaiseen markkinatapahtumaan ja nauttia teemaan sopivista ohjelma-numeroista. Päivän mittaan jäsenet perheineen voivat

opastetusti ja maksutta tutustua linnan ja Merimuseoon. Linnan puistossa kesäpäivävieraat voivat iltpäivällä seurata Rohan tallin tuottamia keskiaikaisia turnajaisia ja tutustua keskiajan ritareiden leiriin sekä kokeilla jousiammuntoa. Linnan puiston tapahtumat, kuten linnan esipihan markkinatapahtuma ovat avoimia kaikelle kansalle.

Illalla kesäpäivät siirtyvät kulttuurikeskus Logomoon. Ensimmäisenä kello 17.00 Logomon suuren salin lavalle nousee **Jannika B.** Myöhemmin päälavalle nousee yleisöä tanssittamaan **Marita Taavitsainen** orkestereineen ja loppuillan viihdyttäjänä bilebändi Raikas. Logomon tiloista löytyy lauantai-iltana myös rakennusliittolaisten kulttuurikahvila ja karaokepubi. Aiempien kesäpäivien kokemuksista tiedämme, että esiintyjä löytyy varmasti omasta porukasta. Sen lisäksi kesäpäivillä vieraillee muun muassa Liitto-orava. Logomon iltatapahtuma on kaikille avoin.

Sunnuntaina kesäpäivävieraille on aikaa tutustua Turun kaupungin nähtävyyksiin ja lapsiperheillä on mahdollisuus vieraila edullisesti Naantalın Muumimaailmassa sekä Holiday Club Caribbean yhteydessä

Vuonna 2014 Rakennusliiton kesäpäivät olivat Savonlinnassa.

toimivassa SuperParkissa.

Lähetämme kesäpäiväkutsun Rakennusliiton jäsenyhdistyksille heti vuoden alussa ja julkaisemme sen myös Rakentaja-lehdessä ja liiton nettisivuilla. Päivitettyä tietoa kesäpäivätapahtumasta voi kevään mittaan seurata Visit Turun ylläpitämältä erilliseltä tapahtumasivulta.

Tapahtumaamme on aikaa yli puoli vuotta ja Suomen Turku julistaa kohta joulurauhan kaikelle kansalle. Sitä ennen julistamme nämä ennakkotiedot Rakennusliiton kesäpäivistä.

Rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2018! ■

Jukka Asikainen
järjestöpäällikkö

Mitä Suomi olisi ilman metsää ja pystykorvaa?

Jukka Nissinen

Metsämuseo Luston aulassa suomenspystykorvat Kipsu ja Pertta tervehtivät iloisesti jokaista sisään tulijaa. Valitettavasti Kipsu ja Pertta eivät ole henkilökohtaisesti läsnä Suomenpystykorva-näyttelyssä, vaan **Rita Haapasaaressa** otos lummessa rynnistävästä pystykorvasta on päätyntä näyttelyn aloituskuvaan.

Pystykorva on oleellinen osa suomalaista metsäkulttuuria. Pikinokkien kantamuodot ovat tulleet Suomeen yhtä matkaa ensimmäisten jääkauden jälkeisten elintasopokolaisten eli mannerjään reunaa seuranneiden hylkeenpyytäjien kanssa. Samalla pystykorvat ja ihmiset asutivat hiljalleen koko maan.

Pystykorvarotu on siitä harvinainen, että se polveutuu suoraan luonnonkannasta. Varsinainen jalostustoiminta alkoi 1800-luvun lopulla.

Pystykorvalla on vankka maine kaikelle riistalle ja ohikulkijoille räksyttävänä koirana. Koirankasvattajat yrittivät pitkään kitkeä pystykorvien taipumuksen haukkua oravaa, mutta siinä ei onnistuttu. Monituhatuotinen into oravan kyttämiseen ei häviä muutamassa koirasukupolvessa.

Punkaharjulle ei kannata matkustaa pelkästään Suomen Pystykorvajärjestön tuottaman näyttelyn takia, sillä Lusto on maan suurimpia erikoismuseoita. Museoon tutustumiseen kannattaa varata kunnolla aikaa, sillä romua ja rompetta riittää tutkittavaksi useammaksi tunniksi.

Tällä hetkellä museossa on perusnäyttelyiden lisäksi 6 muuta erikoisnäyttelyä, joista taiteilija Sanna Vatanen virkatut moottorisahat on huvittomin. Vatanen on virkannut täysikokoisia moottorisahoja, joiden ketjun terävyyttä voi koettaa virkat-

Markku Sikiön digikuvaesitys on pystykorva-näyttelyn parasta antia.

tuihin pölkyihin. Sahojen terät on virkattu muurauslangasta.

Rakentajille löytyy paljon omaa alaa sivuavaa museoesineistöä alkaen hirsirakentamisesta ja päätyen biokomposiitteihin. Jos museossa vaeltelu alkaa kyllästyttää, voi roikkumalla testailla erilaisten puuelementtien jäykkyyttä.

Metsäinen kehitysmaa

Metsänkäytön ja -teollisuuden pitkä historiaa seurattaessa ihmettelee miksi Suomessa ei ole käytännössä panostettu uusien tuotteiden löytämiseen. Maailmalle on mieluummin viety pelkkää bulkkitaravaa.

Pahimmillaan suomalaisesta lautataravasta tehdään ulkomaille design-huonekaluja, joita sitten myydään meille kalliilla hinnalla. Rakentamiseen käytettyjä CLT-elementtejä tuodaan Suomeen muun muassa Itävallasta.

Pellervon taloustutkimus PTT arvioi, että puun käytön reaaliarvo nousee vuoteen 2035 mennessä 14 prosenttia, mutta jalostusarvo vain 6 prosenttia. Tämä johtuu siitä, että paperinvalmistuksesta siirrytään pelkkään sellunkeittoon.

Johtuuko jalostamattomien raaka-aineiden vienti siitä, että Suomessa on ollut liikaa metsää? Met-

säteollisuudessa ei ole ollut tarvetta saada kaikkea tehoa irti puusta, sillä sitä on riittänyt näihin päiviin asti tuhlattavaksi asti. ■

Lusto – Suomen Metsämuseo.

Lustontie 1, Punkaharju. Suomenpystykorva ja Virkatut moottorisahat -näyttely 7. tammikuuta asti. Lusto on avoinna huhtikuuhun asti ti-su klo 10–17.

KIITÄMME: Museon toiminnallisuutta.

MOITIMME: Pystykorvien puutetta.

Lustossa pääsee tutustumaan myös hirsirakentamiseen.

Lusto-metsämuseossa tuoksuvat rasvatut työkonet ja puutavara.

TAPAHTUMAT

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
 tai faksilla: 020 774 3061.

**Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!
 Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia.
 Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.**

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävässä syyskokouksessa:

- a) päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
- b) päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
- c) valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
- d) valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
- e) valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
- f) valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmies ja hänen varamiehensä;
- g) päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
- h) asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
- i) käsitellään muut mahdolliset asiat

TAPAHTUMAT

Turun rakennusveteraanit

Kokous ti 19.12. klo 10, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Käsitellään esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen jouluruoka.
Kevään 2018 kokoukset tiistaisin klo 10, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Seuraavasti: 8.1., 12.2., 12.3., 9.4., 14.5.

Os. 005, Helsingin sementtimiehet

Syyskokous to 21.12. klo 17, ravintola Mc Arthur, Mannilantie 47, Järvenpää. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 10.1.2018 klo 19, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 056, Salo

Osasto muuttaa! Uusi osoite 1.1.2018 alkaen on Helsingintie 16, 24100 Salo (Metalliliiton tilat). Päivystys joka kuukauden ensimmäinen maanantai klo 16–16.45. Poikkeuksena tammikuu, jolloin päivystys 8.1. klo 16–16.45. Tiedusteluihin vastaa Hannu Niemelä p. 041 546 9156. Hallitus

Os. 075, Vaasan kirvesmiehet

Ampumaratapäivä la 6.1.2018 klo 12, Ampumahalli, Palosaari,

Wolffintie 36 F 2, 5. krs, Vaasa. Pääsee kokeilemaan ammuntaa ohjatusti pienoispistoolleita. Tapahtuma maksuton osaston jäsenille. Paikkoja 30 ensimmäiseksi ilmoittautuneelle. Tapahtumassa jaetaan myös osaston t-paitoja. Ilmoittautumiset: Jyrki p. 040 507 0999 tai osasto75@gmail.com. Käykää myös tutustumassa osaston kotisivuihin facebook.com/osasto75. Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Perinteinen kevätmatka 20.–23.4.2018 Puolan Gdanskiin. Matkan hinta osaston jäsenille 195 €/hlö ja muille 390 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään ke 31.1.2018, Matti Sartesuo p. 044 020 3768 tai mattisartesuo1@gmail.com. Matka maksettava myös viimeistään ke 31.1.2018 osaston tilille FI73 1555 3000 1011 71. Hallitus

Os. 115, Heinola

Syyskokous ti 19.12. klo 18, BarBulmer, Kirkkokatu 15, Heinola. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 285, Pielavesi

Syyskokous ma 18.12. klo 18, Ikälän järjestötilat, Toritie 6, Pielavesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 468, Mäntsälä

Syyskokous ti 19.12. klo 19, Shell Mäntsälä pohjoinen, kahvio, Pikatie 1, Mäntsälä. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

KIITOS

Kiitos muistamisesta täyttäessäni 80 vuotta.
Joel Hägg

KUOLLEITA

Heikkilä Kalevi Väinö Iisakki

Osastomme jäsen Kalevi Väinö Iisakki Heikkilä kuoli 27.10.2017. Hän oli syntynyt 11.9.1930 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.3.1973. Muistoa kunnioittaen Os. 100, Hämeenlinna

Papunen Pentti Mikael

Osastomme jäsen Pentti Mikael Papunen kuoli 7.11.2017. Hän oli syntynyt 31.10.1951 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 30.5.1990. Muistoa kunnioittaen Os. 033, Lappeenranta

Pyykkö Aulis Mikael

Osastomme pitkäaikainen jäsen Aulis Mikael Pyykkö kuoli 19.11.2017. Hän oli syntynyt 13.3.1936 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1958. Muistoa kunnioittaen Os. 206, Juva

Tanskanen Erkki

Osastomme pitkäaikainen jäsen Erkki Tanskanen kuoli 23.10.2017. Hän oli syntynyt 26.4.1933 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1963. Muistoa kunnioittaen Os. 005, Helsingin sementtimiehet

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 17.11.2017:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy

- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen
- Budtek Sp. Z.o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmholt Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kobolt 9 Oy
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoised Oü

TAPAHTUMAT

- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

Eteläinen toiminta-alue tarjoaa jouluglögit!

ma 18.12. klo 8.30–16.30

Toimipisteet:

Uusimaa Siltasaarenkatu 4, katutaso
Lahti Hämeenkatu 32

Lämpimästi Tervetuloa!

Itäinen toiminta-alue tarjoaa jouluglögit!

ma 18.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30

Toimipisteet:

Kuopio Kirkkokatu 1
Joensuu Torikatu 30
Mikkeli Vuorikatu 11 A 6
Kouvola Kouvolaankatu 18
Jyväskylä Yrjönkatu 30

Lämpimästi Tervetuloa!

Hämeenlinnan toimistolla joulukahvit!

ma 18.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30
Birger Jaarlin katu 18 B

Tervetuloa!

Porin toimistolla joulukinkkutarjoilu!

ma 18.12. klo 8.30–12
Liisankatu 18, Pori

Satakunnan aluetoimisto ja porilaiset osastot: 043, 101, 404, 613

Tampereen toimistolla jouluglögitarjoilu!

ma 18.12. klo 8.30–16.30
Kihlmaninraitti 1 D

Tervetuloa tutustumaan uuteen toimistoon!

TAPAHTUMIA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERHETAPAAMINEN Eteläinen ja Läntinen toiminta-alue

Tapahtumaan voivat osallistua eteläisen ja läntisen toiminta-alueen luottamushenkilöt perheineen. Tapahtuma on osallistujille ilmainen.

Aika: 30.3.–1.4.2018

Paikka: Break Sokos Hotel Flamingo, Vantaa

Huoneet: kaksi aikuista + kaksi lasta (alle 16-v.) 34 huonetta
kaksi aikuista + yksi lapsi (alle 16-v.) 20 huonetta

Paikkoja on rajoitetusti. Eteläiselle toiminta-alueelle on varattu 27 huonetta ja läntiselle toiminta-alueelle 27 huonetta.

Ole siis nopea ja varaa perheellesi ikimuistoinen pääsiäinen Flamingossa!

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ma 26.2.2018,

Salla Rosenqvist p. 020 774 3017 tai salla.rosenqvist@rakennusliitto.fi.

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2018

Rakennusliitto järjestää vuoden 2018 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50-hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäseninä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava

PL 307, 00531 Helsinki

p. 020 774 3012

carita.vuorenmaa@rakennusliitto.fi

Härmän Kylpylä, Kauhava 16.–22.4.2018

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy pe 2.3.2018.

Kylpylähotelli Päiväkumpu, Lohja 21.–27.4.2018

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 450 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy pe 2.3.2018.

Härmän Kylpylä, Kauhava 10.–16.9.2018

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy pe 3.8.2018.

LOMIA

**HYVINVOINTILOMAT RY:N
LAPSIPERHEIDEN LOMAT 2018**

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköposti-osoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohte lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Sosiaali- ja terveysministeriön tuella Veikkauksen tuotoista.

Urheiluopisto Pajulahti

Pajulahdentie 167, 15560 Nastola
www.pajulahti.com

Pajulahti sijaitsee itäisessä Lahdessa, noin 20 minuutin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta. Aikuisen omavastuu on 100 €/5vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Lastenhoito 3–6 vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (1,5 h/pvä).

Lapsiperheloma 11.–16.6.2018 Hakuaika 1.–30.3.2018

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29794>

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu) www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Aikuisen omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteistä ohjattua ohjelmaa. Vesimaailman poreissa voi viihtyä joka päivä, lastenhoito 3–6 vuotiaille lapsille ryhmähoitona kahtena päivänä (2 h/pvä).

Lapsiperheloma 16.–21.7.2018 Hakuaika 1.–30.3.2018

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29482>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi. tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

**HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN
LOMAT 2018**

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohte lähettää noin 3 viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmin lomasta.

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoidoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Vesimaailman poreissa voit viihtyä ti–la. Aikuisen omavastuu on 50 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Lomaviikko työttömille 14.–19.5.2018 Hakuaika 16.12.2017–13.2.2018

sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29167>

Hakulomake paperisena:

Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:

Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

JÄSENREKISTERITIEDOTTAA!

Kun jäät eläkkeelle, toimitathan eläkepäätöksestä kopion jäsenrekisteriin, jotta oikeutesi jäsenmaksuvapautukseen tai mahdolliseen vapaajäsenyyteen voidaan selvittää!

Osoite: asiakirjat@rakennusliitto.fi tai
Rakennusliitto ry/Skannauskeskus, PL 134, 70101 Kuopio.

Rakennusliitto ry

Siltasaarekatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma-pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma-to 9.00–16.00
pe 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna:

avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO

Siltasaarekatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto

Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto

Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO

Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto

Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO

Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto

Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

HUOM!

Rakennusliiton toimistoissa on mahdollista asioida heti juhlapyhien jälkeen ke 27.12.2017 ja ti 2.1.2018.

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarekatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiöpäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietoja.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEUVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGORTILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi sen määrämällä tavalla. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyyssä 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehdot kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 187 euroa kuukaudessa (2017).
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyyssä aikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika.

Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työntantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

- Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.
- Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdoton eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan päiväkohtaisesti ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella tai sähköisesti. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsioinnin kautta voit toimittaa myös liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Hakemuslomakkeita saat liiton aluetoimistoista ja kassan nettisivuilta kohdasta ”Lomakkeet”. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksu ilmoituksen mukana.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaitkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikortusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
  - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysää kalenteriviikkoja on jo kertynyt kaksi.
  - Normaalista neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
  - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
  - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
  - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta sitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös alue-toimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blivit arbetslös på TE-byrån som arbetssökande på det sätt som den bestämmer. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningsperiod på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1187 euro i månaden (2017).
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det

framgår när anställningsförhållandet började och slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.
- Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Dagpenning ansöks per dag på blanketten för ansökan om dagpenning eller elektroniskt. Du kan göra den första ansökan om dagpenning samt de fortsatta ansökningarna elektroniskt genom vår eTjänst. Via eTjänsten kan du också skicka bilagor till din ansökan om inkomstdagpenning. Du kommer in på eTjänsten genom att logga in via hemsidorna www.rakennuskassa.fi eller Byggnads hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du får ansökningsblanketter på förbundets kretskontor och på kassans webbsidor under ”Lomakkeet”. Du får blanketter för fortsatt ansökan när vi skickar ut meddelandet om utbetalning.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkomster ska du bifoga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
  - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig två fulla kalenderveckor.
  - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyra veckorsperiod.
  - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyra veckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
  - Om du har deltidarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
  - Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant, så att vi inte blir tvungna att returnera den för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Jouluinen Cumberlandin kinkunkastike aasialaisittain

Rakentajan
EVÄÄT

Kirpeä ja raikas Cumberlandin kastike korostaa hienosti possun ja kalkkunan makua. Tässä reseptissä klassikkokastike saa jännittävää lisäpotkua aasialaisesta makumaailmasta. Perinteisesti Cumberlandin kastike tarjotaan viileänä, mutta näin mausteinen versio maistuu parhaalta lämpimänä. Mainio kirpakka ja helppotekoinen kastike joulukinkulle! Jos kastiketta jää yli, se säilyy viileässä ja kestää hyvin lämmittämisen.

Cumberlandin herttuasta nimensä saanut kastike kehiteltiin alun perin Saksassa, mutta sittemmin se on vakiintunut osaksi brittiläistä keittiötä. Kastike tunnetaan toiselta nimeltään Oxfordin kastikkeena. Cumberland-kastikkeen suosion salaisuus on sen keveys (kastiketta ei suursteta lainkaan) ja kirpeän hedelmäinen raikkaus. Siksi se sopii erinomaisesti rasvaisemmille vaaleille lihoille, maksaruuille sekä esimerkiksi riistalle. ■

Raaka-aineet (noin 4:lle)

- 1 banaanisalottisipuli (tai 2 normaalikokoista salottia)
- 4–5 cm:n pala tuoretta inkiväätä
- 2 sitruunaruohoa
- ½ miedohkon makuinen tuore punainen chili (esim. Scotch Bonnet)
- 1 luomusitruuna
- 15 kokonaista valkopippuria
- 6 rkl punaviinietikkaa
- 2 dl vasikka- tai kanalientä (katso sekoitussuhde liemikuutiopakkauksesta tai fondipullosta)
- 1 ½ dl täyteläistä punaviiniä (tai portviiniä)
- 2 kanelitankoa
- 4–5 rkl punaherukkahyytelöä
- 1 appelsiini
- 1 lime
- muutama tippa sriracha-kastiketta (tai worcesterkastiketta)
- 3–4 tl marokkolaista ras el hanout -mausteseosta (tai intialaista garam masala -seosta)
- 2 rkl hunajaa
- suolaa
- 1 rasia tuoreita vadelmia

Tee näin:

Kuori ja pilko salottisipuli ja inkivääri. Poista sitruunaruohoista kova kanta ja käytä ruohoista valkea tyviosa: kuori uloin kerros ja leikkaa sitruunaruoho ohuiksi renkaiksi. Poista chilistä kanta ja siemenet ja silppua se pieneksi.

Pese sitruuna astianpesuaineella ja huuhtelee se huolella. Veistä sitruunan kuoresta palasia ja suikaloi ne ohuelti. Rouhi pippurit morttelissa tai pippurimyllyssä.

Mittaa etikka pieneen kattilaan ja anna kiehahtaa. Sekoita joukkoon inkivääri-, sipuli- ja chilisiilppu sekä pippurirouhe. Vähennä lämpöä ja keitä seosta hieman kokoon. Lisää lopuksi sitruunaruoho ja keitä vielä hetki.

Kuumenna vasikka- tai kanaliemi toisessa kattilassa ja kaada se etikan joukkoon. Lisää punaviini, herukkahyytelö ja kanelitangot. Sekoita.

Halkaise appelsiini ja lime. Purista hedelmien mehut kattilaan muiden aineiden

sekaan. Jos olet tulisten makujen ystävä, lisää muutama tippa srirachaa. Kiehauta pikaisesti, vähennä lämpöä ja anna hautua hiljalleen kannen alla 15–20 minuuttia. Lisää lopuksi ras el hanout -seos ja hunajaa. Sekoita ja anna hautua vielä vartti. Tarkista maku ja mausta suolalla.

Ota kattila liedeltä, poimi kanelitangot pois ja siivilöi kastike kulhoon. Lisää sitruunan-kuorisuikaleet ja anna maustua hetken ajan. Tarjoa joulukinkun ja vadelmien kera.

Muutama vinkki:

1. Jos et ole happaman ystävä, korvaa punaviinietikka tai osa siitä pehmeämmällä balsamico-etikalla.
2. Mikäli sitruunaruohoa ei löydy, kastikkeen onnistuminen ei kaadu siihen. Lisää vaikkapa limen osuutta kokonaisuudessa tai raasta joukkoon sitruunankuorta jo keittämävaiheessa.
3. Koska ohjeessa on jo chiliä, srirachaa kannattaa lisätä maltilla. Ylenpalttinen tulisuus happamassa kastikkeessa peittää miedon makuisen kinkun oman maun tyystin.

WWW.FINLIT.FI/ITARAKENTAJAT

ITÄRAKENTAJAT

MUISTITIETOKERUU 1.11.2017–31.3.2018

Olitko mukana rakennushankkeissa Neuvostoliitossa? Kirjoita kokemuksistasi!

Suomalaiset rakentajat olivat vuosina 1965–1989 myös Neuvostoliiton rakentajia. Tähän aikaan sijoittuivat Saimaan kanavan, Svetogorskin ja Kostamuksen suurhankkeet sekä pienempinä Sovjetskin ja Kamenskin paperitehtaiden uudistaminen, Silmäklinikat ja Norilskin meijeri. Tältä ajalta on kertynyt valtava määrä tarinoita, joita on kerrottu tuttaville ja kavereille. Nyt on viimeinen hetki koota ne kaiken kansan luettavaksi.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura kerää nyt itärajan takana työskennelleiden rakentajien muistoja ja tarinoita. Rakentajiksi laskemme kaikki mukana olleet, alkaen hankkeiden suunnittelijoista aina viimeisten vuosikorjausten tekijöihin saakka. Olet voinut työskennellä työmaalla pitkään, mutta yhtä hyvin olet voinut vain käydä kohteissa ja havaita asioita, joita jatkuvasti paikalla olleet eivät huomanneet.

Tiedotamme keruun tuloksista keväällä 2018. Arvomme kaikkien vastaajien kesken kirjauskintoja.

VASTAUSOHJEET: www.finlit.fi/itarakentajat

Lisätietoja: Jukka Timonen, SKS, p. 040 730 1739, jukka.timonen@finlit.fi

JOKAINEN TYÖNTEKIJÄ ANSAITSEE KUNNON TYÖVAATTEET

Anna työvaatteillesi
välillä ansaittu tauko
ja nauti itsekin pyhistä!

BLÅKLÄDER
WORKWEAR

KATSO KOKO BLÅKLÄDER TYÖVAATEVALIKOIMA JA LÄHIN JÄLLEENMYYJÄSI WWW.BLAKLADER.FI